

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Інститут економіки та менеджменту

Кафедра туризму, рекреації та регіонального розвитку

Гаврада Анна Богданівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

УДК 338.48
(індекс)

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

**Аналіз туристичного потенціалу та перспективи розвитку міста Городенка
(Городенківської ОТГ)**

(назва роботи)

Міжнародний готельно-туристичний бізнес

(назва освітньої програми)

242 Туризм та рекреація

(шифр і назва спеціальності)

Робота містить результати власних досліджень, використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело:

Гаврада А.Б.

Здобувач освітнього ступеня

(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

Доцент Побігун Олена Володимирівна

Науковий керівник

(підпис, прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання керівника)

**Допущено до захисту
Завідувач кафедри**

(посада) (підпис) (дата) (ініціали та прізвище)

Івано-Франківськ 2026 р.

АНОТАЦІЯ

У бакалаврській роботі досліджено туристичний потенціал міста Городенка та перспективи розвитку туризму в межах територіальної громади. Проаналізовано історико-культурні, архітектурні та рекреаційні ресурси міста, сучасний стан туристичної інфраструктури та особливості розвитку туристичної сфери громади.

У роботі розглянуто теоретичні аспекти розвитку туристичного потенціалу територіальних громад, визначено роль туристичної інфраструктури у формуванні туристичної привабливості території та здійснено аналіз наявних туристичних ресурсів міста Городенка.

Практична частина роботи присвячена розробленню пропозицій щодо вдосконалення туристичної інфраструктури громади. Зокрема, проведено систематизацію туристичних об'єктів міста, створено інтерактивну туристичну карту, розроблено систему туристичної навігації з використанням інформаційних табличок із QR-кодами, а також запропоновано проєкт туристичного інформаційного стенду для покращення інформаційного забезпечення туристів

Запропоновані заходи спрямовані на покращення орієнтування туристів у межах громади, підвищення рівня доступності туристичної інформації, популяризацію історико-культурної спадщини та формування сучасного туристичного іміджу міста.

У роботі також здійснено розрахунок кошторисної вартості запропонованих заходів та визначено їх практичну доцільність для розвитку туристичної сфери громади.

Ключові слова: туризм, туристичний потенціал, територіальна громада, туристична інфраструктура, туристична навігація, QR-код, інтерактивна карта, інформаційний стенд, туристичні ресурси, туристичний маршрут, Городенка.

ANNOTATION

The bachelor's thesis examines the tourism potential of Horodenka and the prospects for tourism development within the territorial community. The historical-cultural, architectural, and recreational resources of the city, the current state of tourism infrastructure, and the peculiarities of tourism development within the community are analyzed

The paper considers the theoretical aspects of developing the tourism potential of territorial communities, identifies the role of tourism infrastructure in shaping the tourist attractiveness of a territory, and analyzes the available tourism resources of the city of Horodenka.

The practical part of the thesis is devoted to developing proposals for improving the tourism infrastructure of the community. In particular, the tourism objects of the city were systematized, an interactive tourist map was created, a tourist navigation system using information signs with QR codes was developed, and a project of a tourist information stand was proposed to improve tourist information support.

The proposed measures are aimed at improving tourists' orientation within the community, increasing the accessibility of tourist information, promoting historical and cultural heritage, and creating a modern tourist image of the city.

The thesis also includes the calculation of the estimated cost of the proposed measures and determines their practical feasibility for the development of the tourism sector of the community.

Keywords: tourism, tourism potential, territorial community, tourism infrastructure, tourist navigation, QR code, interactive map, information stand, tourism resources, tourist route, Horodenka.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МІСТА ГОРОДЕНКА	10
1.1. Роль туристичного потенціалу в розвитку територіальної громади .	10
1.2. Аналіз туристичного потенціалу міста Городенка	12
1.3. Приклади використання туристичного потенціалу в інших містах України	37
1.4. Проблеми використання туристичного потенціалу	42
РОЗДІЛ 2. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В МІСТІ ГОРОДЕНКА	46
2.1. Розроблення системи туристичної навігації в місті Городенка	46
2.2. Створення інтерактивної туристичної карти історичних та культурних об'єктів громади	54
2.3. Проект туристично-інформаційного стенду для Городенківської громади	61
РОЗДІЛ 3. РОЗРАХУНОК КОШТОРИСНОЇ ВАРТОСТІ ЗАПРОПОНОВАНОГО ПРОЄКТУ	65
3.1. Теоретичні основи розробки кошторису проекту	65
3.2. Формування витрат на вдосконалення туристичної інфраструктури громади	69
3.3. Розрахунок вартості реалізації туристично-навігаційних заходів ...	73
3.4. Перспективи реалізації та ефективність проекту	77
ВИСНОВКИ	83
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ НА ДЖЕРЕЛА	87

ВСТУП

У сучасних умовах розвитку територіальних громад туризм виступає одним із важливих напрямів соціально-економічного розвитку територій. Ефективне використання туристичного потенціалу сприяє формуванню позитивного іміджу громади, розвитку місцевої інфраструктури, створенню нових робочих місць та залученню додаткових фінансових надходжень до місцевого бюджету. Особливого значення розвиток туризму набуває для малих міст та територіальних громад, які мають значну історико-культурну спадщину, однак недостатньо використовують її туристичний потенціал.

Актуальність теми дослідження полягає у необхідності пошуку сучасних підходів до розвитку туристичної сфери територіальних громад та вдосконалення туристичної інфраструктури. В умовах зростання конкуренції між туристичними дестинаціями важливого значення набуває створення комфортного туристичного середовища, доступної системи навігації, інформаційного забезпечення туристів та використання цифрових технологій у сфері туризму. Саме тому питання розвитку туристичного потенціалу та створення сучасної туристичної інфраструктури є актуальними для Городенки.

Місто Городенка має значний історико-культурний потенціал, вигідне географічне розташування та наявність туристично привабливих об'єктів, що створює передумови для розвитку туристичної діяльності. Водночас у громаді існує потреба у вдосконаленні туристичної навігації, систематизації туристичних об'єктів, створенні сучасного інформаційного забезпечення та популяризації туристичних ресурсів міста.

Обґрунтування вибору теми дослідження зумовлене необхідністю дослідження туристичного потенціалу міста Городенка та розроблення практичних пропозицій щодо вдосконалення туристичної інфраструктури громади. Важливим аспектом є також впровадження сучасних цифрових

технологій у сферу туризму, що дозволить покращити орієнтування туристів та підвищити туристичну привабливість міста.

Метою бакалаврської роботи є дослідження туристичного потенціалу міста Городенка та розроблення пропозицій щодо перспектив розвитку туризму й удосконалення туристичної інфраструктури громади.

Для досягнення поставленої мети у роботі визначено такі **завдання**:

- дослідити теоретичні аспекти розвитку туристичного потенціалу територіальних громад;
- проаналізувати туристичні ресурси та сучасний стан туристичної інфраструктури міста Городенка;
- здійснити систематизацію туристичних об'єктів громади;
- розробити інтерактивну туристичну карту історичних та культурних об'єктів;
- запропонувати систему туристичної навігації з використанням інформаційних табличок із QR-кодами;
- розробити туристичний інформаційний стенд;
- здійснити розрахунок кошторисної вартості запропонованих заходів;
- визначити практичну доцільність впровадження запропонованих рішень.

Об'єктом дослідження є туристичний потенціал територіальної громади міста Городенка.

Предметом дослідження є процес розвитку туристичної інфраструктури та перспективи розвитку туризму в місті Городенка.

Під час написання роботи було використано такі методи дослідження:

- аналіз та узагальнення наукової літератури;
- метод систематизації;
- порівняльний метод;
- метод графічного моделювання;
- аналітичний метод;
- методи узагальнення та прогнозування.

Практична значущість роботи полягає у розробленні практичних пропозицій щодо вдосконалення туристичної інфраструктури міста Городенка. Запропоновані заходи можуть бути використані органами місцевого самоврядування, туристичними установами та громадськими організаціями для покращення туристичного середовища громади, підвищення рівня інформаційного забезпечення туристів та популяризації туристичного потенціалу міста.

Апробація результатів дослідження відбулася через участь в конференції та публікацію матеріалів: ГАВРАДА А., ПОБИГУН О. ВНЕСОК МОЛОДІ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ. Сталий розвиток: захист навколишнього середовища. Енергоощадність. Збалансоване природокористування. XI Міжнародний молодіжний конгрес, 26-27 березня 2026, Україна, Львів : зб. матер. — Електрон. дан. —Київ : ГО «МНГ», 2026. С.269-270 [1].

РОЗДІЛ 1

АНАЛІЗ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МІСТА ГОРОДЕНКИ

1.1. Роль туристичного потенціалу в розвитку територіальної громади

Основу туристичного потенціалу регіону формують сукупність туристичних ресурсів (природних, історико-культурних, інфраструктурних тощо) та чинників (соціальних, економічних, маркетингових і подібних), а також перспективи їх подальшого використання для розвитку туризму на цій місцевості [2] .

Для бакалаврської роботи в рамках дослідження туристичного потенціалу було обрано місто Городенка та Городенківську територіальну громаду Івано-Франківської області (рис.1.1) . Ця область вирізняється багатою історико-культурною спадщиною, наявністю значущих архітектурних пам'яток, сакральних об'єктів, мальовничими природними ландшафтами та вигідним географічним розташуванням. Завдяки таким характеристикам Городенківська громада має сприятливі умови для розвитку культурно-пізнавального, релігійного, екологічного та сільського туризму, що робить її перспективною для подальшого вивчення та створення унікальних туристичних продуктів.

Туристичний потенціал Городенківської територіальної громади відіграє значну роль у її сучасному розвитку та забезпеченні перспективного економічного зростання. Наявні ресурси в цій сфері відкривають можливості для створення конкурентоспроможного середовища, здатного приваблювати як внутрішніх, так і іноземних туристів. При цьому туристичний потенціал виступає не лише інструментом розвитку місцевого туризму, а й засобом популяризації регіону та підвищення його впізнаваності.

супроводу сприятимуть зростанню потоку туристів та підвищенню привабливості регіону. Такий підхід до ефективного використання наявного потенціалу може стати базисом для подальшого соціально-економічного розвитку Городенківської територіальної громади.

Розвиток туристичного потенціалу Городенківської територіальної громади вимагає системного підходу та активного співробітництва між органами місцевого самоврядування, бізнесом і жителями громади. Лише злагоджена взаємодія цих учасників туристичної діяльності створює передумови для сприятливого росту туристичної галузі та посилення конкурентоспроможності громади на туристичному ринку.

Важливу роль відіграє формування позитивного іміджу громади як туристичного центру. У сучасних реаліях недостатньо лише володіти туристичними ресурсами — необхідно ефективно їх презентувати та популяризувати. Використання сучасних інформаційних технологій, соціальних мереж, спеціалізованих туристичних платформ, рекламних матеріалів і організація культурно-мистецьких заходів сприяють поширенню відомостей про туристичні можливості громади та залученню ширшого кола мандрівників.

1.2. Аналіз туристичного потенціалу міста Городенка

Туристичний потенціал міста Городенка базується на гармонійному поєднанні історико-культурних, архітектурних, природних та інфраструктурних ресурсів, які створюють передумови для розвитку туристичного сектору. Оцінка рівня туристичної привабливості міста потребує детального аналізу існуючих ресурсів, їхнього теперішнього стану, популярності серед відвідувачів, а також перспектив їх подальшого використання в галузі туризму.

У наукових дослідженнях туристичний потенціал поділяється на кілька ключових складових: природно-рекреаційні, історико-культурні,

інфраструктурні, соціально-економічні та інформаційно-маркетингові аспекти. Для міста Городенка найбільш значущий саме історико-культурний потенціал, адже тут зосереджена велика кількість архітектурних і сакральних пам'яток, які визначають туристичний образ міста.

У ході дослідження було зібрано, проаналізовано та систематизовано туристичні об'єкти міста Городенка (табл.1.1). У результаті виокремлено понад 20 об'єктів із туристичною значущістю, серед яких сакральні споруди, архітектурні пам'ятки, історичні будівлі, пам'ятні знаки та елементи міського середовища, що мають цінність для відвідувачів.

Таблиця 1.1 - Систематизація туристичних об'єктів м.Городенка та ОТГ

Найменування та тип об'єкта	Фото об'єкта	Опис об'єкта	Розташування об'єкта
<p>Адміністративний будинок XIX ст. Administrative building of the 19th century</p> <p>Пам'ятка громадської архітектури</p>		<p>Архітектурна пам'ятка XIX століття, розташована в історичній частині міста Городенка. Будівля є зразком міської громадської забудови свого часу, вирізняється стриманим архітектурним оформленням та історичною цінністю як елемент адміністративного розвитку міста.</p>	<p>м. Городенка вул. Шевченка, 53 48.66455, 25.50291</p>

Продовження таблиці 1.1

<p>Башта замку Раковець Rakovets castle tower пам'ятка військової архітектури</p>		<p>Залишок оборонної фортифікаційної споруди XVII століття. Є архітектурною пам'яткою національного значення: висока шестигранна башта збереглася найбільш повно серед усіх елементів замку, що робить її символом історичної спадщини регіону.</p>	<p>с. Раковець 48.7965, 25.29272</p>
<p>Будинок-музей Леся Мартовича House-museum of Les Martovych місце життя та діяльності відомої особи</p>		<p>Музей, заснований 1971 року, присвячений життю та творчості письменника. Експозиція включає документи, фотографії, особисті речі, макет батьківської хати та робочий кабінет письменника. Біля музею встановлено погруддя Л. Мартовича.</p>	<p>с. Торговиця Тараса Шевченка, 70 48.59177, 25.44374</p>

<p>Велика синагога Great Synagogue пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Велика синагога розташована в місті Городенка Івано-Франківської області, побудована на місці старої дерев'яної синагоги (1743), спаленої російськими військами під час Першої світової війни в 1915 році. Теперішня споруда синагоги збудована в 1920-ті роки.</p>	<p>м. Городенка 48.67017, 25.50416</p>
<p>Вірменський костел Armenian church пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Мурований вірмено-католицький храм у Городенці, збудований на початку XVIII ст. Костел має бічні каплиці, вежу та мальовані образи на дереві, історично підтримувався Миколою Потоцьким. Під час війни храм зазнав руйнувань, у радянський період використовувався як склад.</p>	<p>м. Городенка вул. Крушельницького,9 48.66889, 25.50596</p>

Продовження таблиці 1.1

<p>Гімназія Gymnasium пам'ятка громадської архітектур</p>		<p>Городенківська гімназія імені Антона Крушельницького має давню історію та значення у системі освіти Покуття. Її заснування датується 1910 роком, а відродження як навчального закладу відбулося у 1992 році. Сам Антон Крушельницький — видатний український письменник, діяч культури і педагог — у 1910-х роках очолював цей заклад, викладав українську мову та літературу, сприяв розвитку національної освіти в регіоні.</p>	<p>м. Городенка вул. Шевченка, 55 48.66521, 25.50216</p>
<p>Дзвіниця церкви Успіння Пресвятої Богородиці Bell tower of the Church of the Assumption of the Blessed Virgin Mary пам'ятка сакральної архітектури</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>с. Монастирок</p>

Продовження таблиці 1.1

<p>Житловий будинок Бандурака Bandurak residential building місце життя та діяльності відомої особи</p>	-	-	м. Городенка, вул. Шевченка, 99
<p>Житловий будинок О. Шухевича Residential building of O. Shukhevich місце життя та діяльності відомої особи</p>	-	-	с. Тишківці
<p>Келії костелу Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії Cells of the Church of the Immaculate Conception of the Immaculate Virgin Mary Костел Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії Church of the Immaculate Conception of the Immaculate Virgin Mary пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Визначна пам'ятка пізнього бароко XVIII століття, зведена коштом графа Миколи Потоцького за проектом архітектора Бернарда Меретина. Храм відомий унікальним поєднанням архітектури та скульптур Йогана Георга Пінзеля і вважається одним із найкрасивіших барокових костелів Центральної Європи.</p>	<p>м. Городенка, вул. Володимира Великого, 1 48.67066, 25.50697</p>

<p>Костел Святого Архангела Михаїла Church of Saint Michael the Archangel пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Михальче — перше поселення Городенківщини, що отримало статус міста. У 1493 році тут засновано першу в краї римо-католицьку парафію та збудовано костел коштом Мужила з Бучача. Після татарських набігів XVII ст. парафія занепала, але була відновлена у 1715 році. У 1721–1775 роках зведено бароковий костел святого Михаїла з дзвіницею. У радянський період будівлю використовували як склад і спортзал. Нині костел частково відновлений, проте потребує подальшої реставрації.</p>	<p>с. Михальче Михайла Грушевського, 1 48.78128, 25.55363</p>
<p>Криївка «підпільна друкарня» Kryvka "underground printing house" військово-історичний об'єкт</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>с. Тишківці, вул. Незалежності, 12</p>

<p>Міський краєзнавчий музей «Покуття» City Museum of Local Lore "Pokuttia" культурно-історичний музей</p>		<p>Музей «Покуття», заснований у 2009 році, створений для збереження матеріальної та духовної культури краю. Він розміщений у історичній будівлі віком понад сто років. У семи залах представлені етнографічні експонати, вишитий одяг, кераміка, ікони та старовинні фотографії. Окрема експозиція присвячена процесу виготовлення домотканого полотна. У 2021 році музей поповнився колекцією цеглин із штампами, зібраних на історичних об'єктах Городенки та Івано-Франківська.</p>	<p>м. Городенка, вул. Т. Шевченка, 76 48.67115, 25.50654</p>
<p>Музей Івана Борковського Museum of Ivan Borkovsky музей, пов'язаний з діяльністю особи</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>с. Чортовець, вул. Галицька, 26</p>

Продовження таблиці 1.1

<p>Музей Музей Карпатської України та начальника штабу Карпатської Січі полковника Михайла Колодзінського Museum Museum of Carpathian Ukraine and Chief of Staff of Carpathian Sich Colonel Mykhailo Kolodzynskyi військово- історичний музей</p>		<p>Музей, присвячений пам'яті українського військового діяча, начальника штабу Карпатської Січі, який народився в селі Поточище. Він розповідає про історію Карпатської України та роль Колодзінського в українській національно- визвольній боротьбі 1930-х років.</p>	<p>с. Поточище, вул. Колодзінського, 2 -</p>
<p>Музей Національно- визвольних змагань України Museum of the National Liberation Struggle of Ukraine історико- патріотичний музей</p>			<p>м. Городенка, вул. Івана Богуна, 9</p>
<p>Музей-садиба родини Шухевичів Museum-manor of the Shukhevich family місце життя та діяльності родини</p>		<p>Музей, відкритий у 2019 році у селі Тишківці Городенківського району, присвячений історії роду Шухевичів та побуту їхньої сім'ї. Експозиція відтворює житлові та робочі приміщення, у яких мешкали члени родини, і містить особисті речі, фотографії та документи.</p>	<p>с. Тишківці, вул. Незалежності, 9 48.70467, 25.3658</p>

<p>Народний дім People's House пам'ятка громадської архітектури</p>			<p>м. Городенка вул. Володимира Великого,41</p>
<p>Народний музей історії та визвольних змагань ім. Р. Шухевича People's Museum of History and Liberation Struggles named after R. Shukhevich історико- патріотичний музей</p>		<p>Музей у селі Тишківці Городенківського району, присвячений життю та діяльності видатного українського військового і політичного діяча Романа Шухевича, учасника визвольних змагань ХХ століття. Експозиція містить фотографії, документи, військові речі та матеріали, що висвітлюють національно- визвольну боротьбу.</p>	<p>с. Тишківці, вул. Незалежності, 12 48.70467, 25.3658</p>
<p>Церква Великомученика Дмитрія Church of the Great Martyr Dmitry пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Греко-католицький храм у селі Пробабин Городенківського району Івано- Франківської області, присвячений пам'яті святого великомученика Дмитрія Солунського. Це місцевий релігійний центр для громади Української греко- католицької церкви.</p>	<p>с. Пробабин вул.Вишнева 48.66493, 25.58408</p>

<p>Церква Воздвиження Чесного Хреста Church of the Exaltation of the Holy Cross пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Церква Воздвиження Чесного Хреста в селі Тишківці має глибоке історичне коріння — перша архівна згадка про храм датується 1532 роком. Сучасна мурована церква зведена у 1868– 1877 роках у романському стилі за ініціативи священничої родини Шухевичів. Храм відомий унікальним п'ятиярусним іконостасом роботи Корнила Устияновича та є духовним і культурним символом села.</p>	<p>с. Тишківці 48.7062, 25.36805</p>
<p>Церква Вознесіння Господнього Church of the Ascension of the Lord пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Церква села Незвисько відома з 1690 року та є важливим осередком християнського життя краю. Сучасний храм збудовано у 1868 році з каменю старого замку. Протягом своєї історії церква неодноразово знавала випробувань, але ніколи не була закрита. Сьогодні храм є духовним і культурним символом громади.</p>	<p>с. Незвисько 48.77393, 25.25244</p>

<p>Церква Вознесіння Господнього Church of the Ascension of the Lord пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Храм Вознесіння Господнього в селі Сороки — велична трибанна церква, зведена у 1865–1868 роках коштом графині Марії Борновської та місцевої громади. Святиня є архітектурною окрасою села й важливим духовним осередком, який постійно оновлюється та доглядається громадою.</p>	<p>с. Сороки 48.6147, 25.36396</p>
<p>Церква Вознесіння Господнього Church of the Ascension of the Lord пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Церква Вознесіння Господнього в селі Семаківці належить до давніх храмів Городенківщини та відіграє значну роль у духовному житті місцевої громади. За архівними та краєзнавчими джерелами, перші відомості про існування церкви в Семаківцях датуються XVIII століттям. Первісно храм був дерев'яним і зводився коштом громади.</p>	<p>с. Семаківці 48.76098, 25.52668</p>

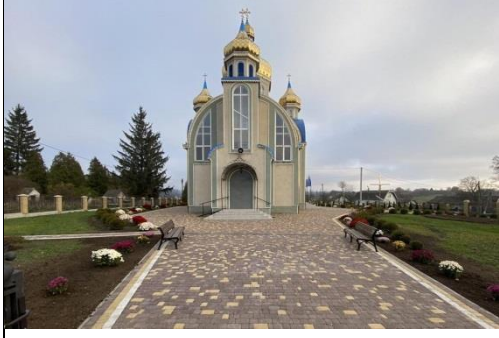
<p>Церква Перенесення мощей св. Миколая Church of the Transfer of the Relics of St. Nicholas пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Церква Перенесення Мощей святого Миколая в селі Михальче — мурований греко- католицький храм, збудований і освячений у 1783 році, розташований у центрі села навпроти костелу святого Михаїла.</p>	<p>с. Михальче 48.78178, 25.55387</p>
<p>Церква Перенесення мощей св. Миколая Church of the Transfer of the Relics of St. Nicholas пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Церква Перенесення мощей святого Миколая розташована в селі Серафинці Городенківської громади та є однією з головних сакральних пам'яток населеного пункту. Святий Миколай здавна вважається покровителем села, а храм відігравав провідну роль у духовному, культурному й суспільному житті місцевої громади.</p>	<p>с. Серафинці 48.65682, 25.55477</p>

<p>Церква Покрову Пресвятої Богородиці Church of the Intercession of the Holy Mother of God пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Церква Покрову Пресвятої Богородиці розташована в селі Прикмище та здавна відіграє провідну роль у духовному житті місцевої громади. Посвята храму Покрові Богородиці символізує заступництво та опіку Пресвятої Діви над селом і його мешканцями, що особливо характерно для церков Покуття та Галичини.</p>	<p>с. Прикмище 48.62016, 25.24126</p>
<p>Церква Покрову Пресвятої Богородиці Church of the Intercession of the Holy Mother of God пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Церква Покрови Пресвятої Діви Марії в селі Вербівці — греко-католицький дерев'яний храм з давньою історією, збудований у 1876 році на місці старішого дерев'яного храму. Храм присвячений празнику Покрови Пресвятої Богородиці та є важливою духовною святиною місцевої громади.</p>	<p>с. Вербівці 48.62552, 25.3765</p>

<p>Церква Преображення Господнього Church of the Transfiguration of the Lord пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Церква Преображення Господнього в селі Олієво-Королівка — православний храм, освячений 19 серпня 1828 року у колишньому костелі римокатолицької громади. Це головна святиня села, що зберегла історичну цінність та духовну традицію понад два століття. Храм багато разів ремонтували, останні реставрації проводилися після 2000-х років.</p>	<p>с. Олієво-Королівка 48.75223, 25.37394</p>
<p>Церква Преображення Господнього Church of the Transfiguration of the Lord пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Церква Преображення Господнього в селі Росохач — православний храм, який належить до релігійної громади Преображення Господнього Івано-Франківської єпархії Православної Церкви України (ПЦУ). Це місцевий духовний центр громади, що активно діє та обслуговує</p>	<p>с. Росохач 48.62849, 25.23518</p>

		населення села.	
--	--	-----------------	--

Продовження таблиці 1.1

<p>Церква Пресвятої Трійці Church of the Holy Trinity пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Церква Святої Трійці в селі Чортовець Городенківського району є однією з найстаріших сакральних пам'яток Городенківщини та важливим духовним центром громади. Перші письмові згадки про храм датуються 1661 роком, коли на пагорбі Ладівка існувала дерев'яна церква Святого Духа, споруджена на старовинному культовому місці.</p>	<p>с. Чортовець 48.70881, 25.26984</p>
<p>Церква Різдва Пресвятої Богородиці Church of the Nativity of the Holy Mother of God пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Історія Храму Різдва Пресвятої Богородиці у селі Воронів бере свій початок у 1932 році, коли розпочалося його будівництво. Святиня була освячена у 1939 році. До того часу в селі стояв костел, що належав польській владі, але пізніше його закрили та зруйнували радянські органи влади.</p>	<p>с. Воронів</p>

Продовження таблиці 1.1

<p>Церква Різдва Пресвятої Богородиці Church of the Nativity of the Holy Mother of God пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Церква Різдва Пресвятої Богородиці в селі Чернятин (Городенківський район, Івано-Франківська область) є важливою духовною святинєю для місцевої громади та культурною пам'яткою місцевого значення. Точна дата побудови храму у відкритих джерелах наразі не зафіксована, проте ця церква вже давно стала центром релігійного життя села та місцем духовних зібрань віруючих.</p>	<p>с. Чернятин 48.6606, 25.44888</p>
<p>Церква Різдва Пресвятої Богородиці Church of the Nativity of the Holy Mother of God пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Історія Храму Різдва Пресвятої Богородиці сягає початку XIX століття. На місці сучасної церкви в 1816 році була збудована невелика дерев'яна святиня, посвячена на честь Святого Миколая Чудотворця.</p>	<p>с. Торговиця 48.5972, 25.43892</p>

Продовження таблиці 1.1

<p>Церква Різдва Пресвятої Богородиці Church of the Nativity of the Holy Mother of God пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Храм Різдва Пресвятої Богородиці села Антонівка-Рашків вперше згадується в XVIII столітті. Сучасна кам'яна церква була збудована в 1880 році, пережила закриття за радянської влади та відновлення у 1989 році. Сьогодні храм активно діє, проводяться Богослужіння, святкування престольних свят та відзначаються парафіяни.</p>	<p>с. Рашків 48.7292, 25.42357</p>
<p>Церква Різдва Пресвятої Богородиці Church of the Nativity of the Holy Mother of God пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Церква Різдва Пресвятої Богородиці в селі Городниця — дерев'яний храм, який є давньою духовною святинею місцевої громади. Найдавніша письмова згадка про його існування походить із Львівської катедри 1680 року, а перші місцеві церкви відомі щонайменше з середини XVIII століття.</p>	<p>с. Городниця 48.68707, 25.62545</p>

Продовження таблиці 1.1

<p>Церква св. Архистратига Михаїла Church of St. Arch-strategist Michael пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Храм у селі Виноград освячений 21 листопада 1873 року. Під час війни два дзвони з дзвіниці були втрачено, а третій зберігся. Храм неодноразово оновлювався та розписувався (1898, 1985, 2011 роки). У 1991 році внесений до пам'яток архітектури національного значення, святкування 130- і 140-річчя храму відбулися з участю Преосвящених Єпископів.</p>	<p>с. Виноград 48.61756, 25.26864</p>
<p>Церква св. Архистратига Михаїла Church of St. Arch-strategist Michael пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>У селі Глушків перша церква згоріла до 1860 року, а новий Храм Архистратига Михаїла був побудований того ж року за кошти поміщика Маркіяна Криштафовича та сільської громади. Церква неодноразово зазнавала руйнувань — у радянські часи її закрили, ікони вивезли, а приміщення використовували</p>	<p>с. Глушків 48.64637, 25.47677</p>

		як склад	
--	--	----------	--

Продовження таблиці 1.1

<p>Церква св. Архистратига Михаїла Church of St. Arch-strategist Michael пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>У селі Поточіще Храм Святого Архистратига Михаїла був збудований на початку ХХ століття завдяки старанням парафіян. Протягом свого існування церква неодноразово ремонтувалася, зберігаючи духовне життя громади навіть у складні часи радянської влади. Сьогодні Храм діє, у ньому проводяться Богослужіння, а парафія активно бере участь у відновленні та збереженні святині.</p>	<p>с. Поточище 48.7382, 25.58297</p>
<p>Церква св. Дмитрія Church of St. Dmitry пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Церква Святого Дмитрія Солунського у селі Раковець – православний храм ПЦУ та пам'ятка архітектури 1857 року. Освячена у 1858 році, вона збереглася до наших днів і регулярно проводить богослужіння. Храм мурований, двоярусний, із класичним тридільним</p>	<p>с. Раковець 48.8022, 25.29561</p>

		плануванням	
--	--	-------------	--

Продовження таблиці 1.1

<p>Церква св. Іоана Богослова Church of St. John the Theologian пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Мурований храм зведений у 19 столітті та освячений на честь святого Іоана Богослова. Поряд із церквою розташована дзвіниця та подвір'я з огорожею, де регулярно проводяться богослужіння та церковні таїнства.</p>	<p>с. Стрільче 48.67953, 25.56664</p>
<p>Церква св. Миколая Church of St. Nicholas пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Мурована церква св. Миколая була споруджена в 1793 р. греко-католицькою громадою міста. Мурована церква була зведена на місці старої дерев'яної, яка не збереглася. Невелика за розмірами, класично тридільна, складається з бабінця, нави та вівтаря. Над головним входом у храм розміщена фреска св. Миколая. До огорожі, з боку головного входу на подвір'я храму, прилягає велика мурована арочна дзвіниця.</p>	<p>м. Городенка, вул. Ринкова, 32 48.67212, 25.49921</p>

Продовження таблиці 1.1

<p>Церква св. вмч. Юрія Переможця Church of St. military Yuriy Peremozhetsa пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Церква святого великомученика Юрія Переможця в селі Острівець — дерев'яний храм 1859 року, пам'ятка архітектури місцевого значення. Це тризрубна триверха на кам'яному фундаменті з двоярусною дзвіницею кінця ХІХ століття. Храм належить до Городенківського благочиння Коломийської єпархії ПЦУ, престольне свято відзначають 6 травня.</p>	<p>с. Острівець 48.67225, 25.49616</p>
<p>Церква Успіння Пресвятої Богородиці Church of the Assumption of the Holy Mother of God пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Церква Успіння Пресвятої Богородиці в селі Слобідка — дерев'яний православний храм, пам'ятка архітектури місцевого значення. Побудована у ХІХ столітті, церква має традиційний тризрубний план і дерев'яну двоярусну дзвіницю. Храм</p>	<p>с. Слобідка 48.29839, 25.22338</p>

		належить до Городенківського благочиння Коломийської єпархії ПЦУ	
--	--	--	--

Закінчення таблиці 1.1

<p>Церква Успіння Пресвятої Богородиці Church of the Assumption of the Holy Mother of God пам'ятка сакральної архітектури</p>		<p>Церква є пам'яткою архітектури пізнього бароко. Споруджена у 1763 р. для греко- католицької громади міста коштом Миколи Потоцького. Автор проекту — архітектор Б. Меретин. Іконостас церкви схожий на іконостас собору Св. Юра у Львові. Вірогідно його автором є Й.-Г. Пінзель.</p>	<p>м. Городенка, вул. Шевченка, 70</p>
---	---	---	--

Таблиця 1.1 - розроблено автором на основі джерела [3]

Найпомітнішу частку становлять сакральні об'єкти, які складають близько 40% від загальної кількості. Архітектурні та історичні будівлі займають близько 35%, тоді як пам'ятники і об'єкти культурної спадщини становлять близько 25%. Така структура виразно демонструє, що історико-

культурний потенціал є ключовим фактором у туристичній привабливості міста [обраховано нами на основі даних в таблиці 1.1].

Окрім цього, здійснено попередню класифікацію об'єктів за їх туристичним призначенням, що дало змогу визначити основні напрями розвитку туризму в Городенці. Визначальними є культурно-пізнавальний і релігійний туризм.

Одним із найвизначніших туристичних об'єктів міста є костел Непорочного Зачаття Діви Марії (рис.1.2), який вважається одною з найцінніших пам'яток архітектури Городенки. Побудований у XVIII столітті у стилі пізнього бароко, він є результатом творчості знаного архітектора Бернарда Меретина, а його скульптурне оздоблення виконано майстром Іоаном Георгом Пінзелем. Ця споруда має значну історичну та мистецьку вагу і може стати ключовим пунктом на маршрутах культурно-пізнавального туризму.

Рисунок 1.2 - Костел Непорочного Зачаття Діви Марії

Ще одним примітним об'єктом є Вірменський костел (рис.1.3), який слугує символом багатокультурного минулого Городенки. Ця споруда відображає історичну присутність вірменської громади в місті й вирізняється архітектурною та історичною цінністю. Попри необхідність часткової

реставрації та активнішого залучення до туристичних програм, костел має потенціал для інтеграції в екскурсійні маршрути.

У рамках дослідження було також приділено увагу сакральним спорудам православної традиції, зокрема церкві Успіння Пресвятої Богородиці (рис.1.4), яка є важливим духовним і історичним центром міста. Такі архітектурні пам'ятки сприяють розвитку релігійного туризму й можуть бути включені до тематичних екскурсійних програм.

Рисунок 1.3 - Вірменський костел

Рисунок 1.4 - Церква Успіння Пресвятої Богородиці

Окрім архітектурних пам'яток, туристичний потенціал Городенки формує історичне середовище центральної частини міста. Під час дослідження було встановлено, що тут збереглася значна частина старовинної забудови, будівлі та архітектурні елементи XIX – початку XX століття, які створюють особливу атмосферу. Ці об'єкти мають значну цінність і можуть сприяти розвитку екскурсійного туризму.

Під час дослідження значну увагу було приділено аналізу туристичної інфраструктури Городенки. Також було виявлено низку проблем, серед яких недостатній рівень туристичної навігації, мала кількість інформаційних стендів, відсутність сучасного туристично-інформаційного центру та брак промоційних матеріалів про місцеві туристичні об'єкти. Ці недоліки ускладнюють орієнтування гостей міста та негативно впливають на рівень його туристичної впізнаваності.

У практичній частині бакалаврської роботи планується створення системи туристичної навігації для Городенки. Ця ініціатива включатиме встановлення туристичних вказівників, інформаційних стендів, розміщення QR-кодів біля основних пам'яток і розроблення сучасного інформаційного супроводу для туристів. Метою проєкту є підвищення зручності орієнтування відвідувачів у місті, популяризація історико-культурної спадщини регіону та покращення туристичної привабливості Городенки. Інтеграція QR-кодів забезпечить туристам швидкий доступ до інформації про пам'ятки, їхню історію та маршрути безпосередньо через мобільні пристрої, що відповідає актуальним трендам у розвитку туристичної сфери.

1.3. Приклади використання туристичного потенціалу в інших містах України

У сучасних умовах розвитку туристичної галузі в Україні важливого значення набуває впровадження цифрових технологій у систему туристичної

навігації. Зокрема, у багатьох містах активно використовуються інформаційні стенди, інтерактивні карти, туристичні маршрути та QR-коди, які дозволяють туристам самостійно отримувати інформацію про об'єкти культурної та історичної спадщини. Такий підхід значно підвищує рівень доступності туристичних ресурсів та сприяє розвитку самостійного (self-guided) туризму.

Одним із найпоказовіших прикладів є місто Львів, де активно впроваджуються інтерактивні туристичні маршрути з використанням QR-кодів. На території міста встановлено спеціальні інформаційні таблички біля пам'яток архітектури, які дозволяють туристам отримувати інформацію про об'єкти через сканування коду за допомогою смартфона. Такі маршрути поєднують навігаційні стрілки та цифрові елементи, що формує зручну систему самостійного туристичного пересування містом (рис. 1.5).

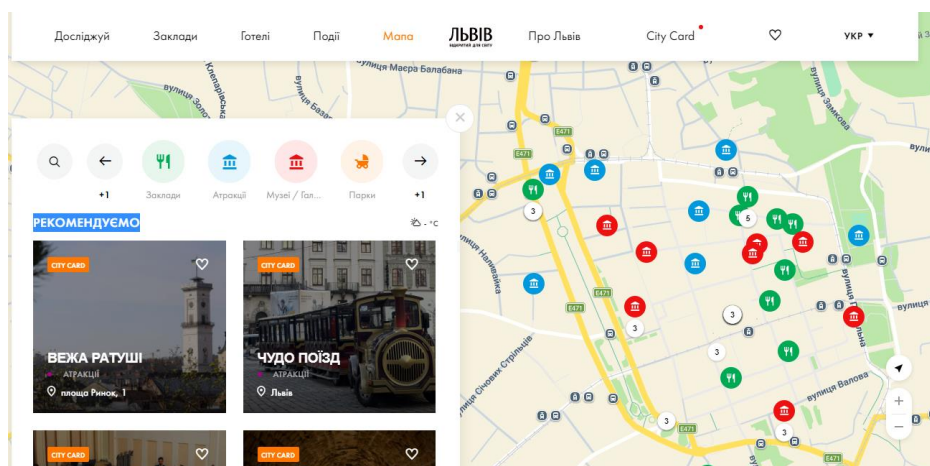

Рисунок 1.5 Інтерактивна карта туристичної навігації Львова [4]

Окрім цього, у Львові QR-коди використовуються для доступу до аудіогідів, туристичних маршрутів та інформації про музеї й культурні простори, що робить місто прикладом цифровізації туристичної інфраструктури [4].

Ще одним важливим прикладом є місто Вінниця, де впроваджено систему туристичних табличок із QR-кодами, які розміщуються біля історичних та культурних об'єктів. За допомогою таких табличок туристи

можуть отримати інформацію про пам'ятки українською та англійською мовами, а також ознайомитися з їх історією та значенням [5]. У межах міських туристичних маршрутів Вінниці QR-коди поєднуються з інформаційними стендами та навігаційними елементами, що дозволяє створити комплексну систему туристичного орієнтування в місті [4]. Додатково варто зазначити, що у Вінниці також використовуються інклюзивні елементи туристичної навігації (зокрема шрифт Брайля та аудіосупровід), що робить туристичну інфраструктуру більш доступною для різних категорій відвідувачів [5].

Подібні технології застосовуються також у Києві, де впроваджуються цифрові туристичні маршрути та інформаційні QR-платформи, які дозволяють туристам отримувати дані про пам'ятки, музеї та історичні райони міста. У межах таких маршрутів QR-коди використовуються як інструмент швидкого доступу до інформації без необхідності супроводу екскурсовода, що сприяє розвитку самостійного туризму (рис.1.6 - 1.7).

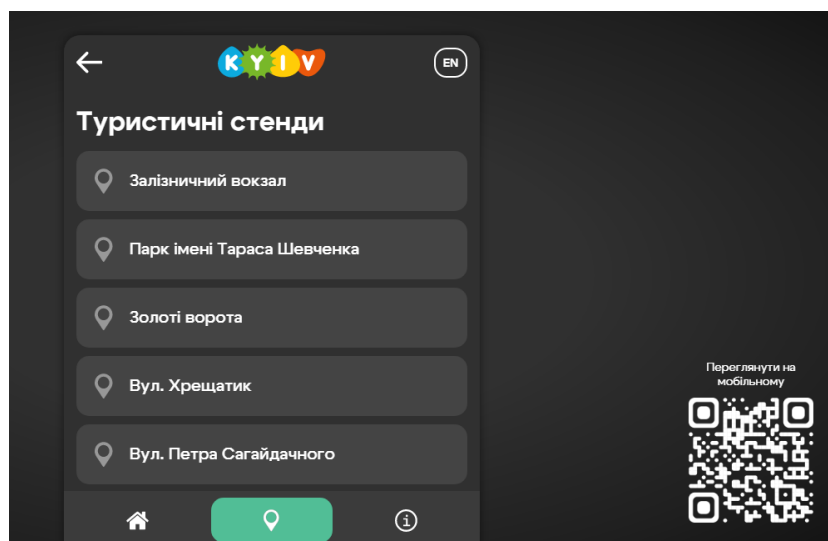

Рисунок 1.6 - Цифровий туристичний додаток в м. Київ [6]

Окремо слід відзначити проєкт “Find & Follow”, який реалізується в різних містах України, зокрема у Львові, Києві, Чернівцях, Полтаві та Ужгороді. У рамках цього проєкту створюються пішохідні туристичні

маршрути, де QR-коди розміщуються безпосередньо біля історичних та культурних об'єктів, а туристи отримують доступ до карт, описів та навігації через мобільні пристрої.

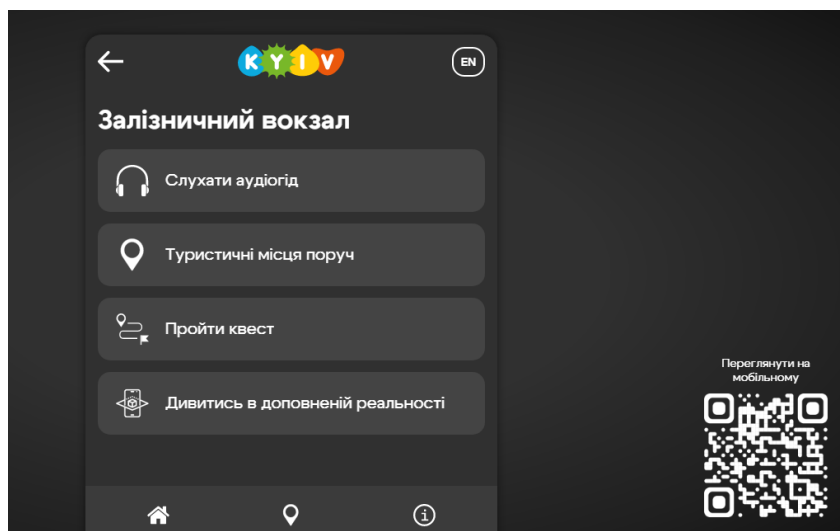

Рисунок 1.7 - Цифрове наповнення додатку [6]

Важливим елементом сучасної туристичної інфраструктури є встановлення великих інформаційних стендів, які виконують навігаційну, інформаційну та промоційну функції. Такі стенди дозволяють туристам швидко орієнтуватися на території міста, отримувати інформацію про туристичні об'єкти, маршрути, заклади обслуговування та культурні пам'ятки. У більшості сучасних міст України інформаційні стенди поєднуються із QR-кодами, цифровими картами та інтерактивними елементами, що значно покращує туристичний досвід.

Одним із прикладів успішного використання туристичних стендів є місто Харків, де було встановлено великі туристичні інформаційні табло у центральній частині міста (рис.1.8). Дані конструкції містять карти міста, інформацію про туристичні маршрути, QR-коди, мультимедійні елементи та LED-панелі. Туристичні щити були розміщені біля найбільш відвідуваних локацій, зокрема біля Держпрому, стадіону «Металіст» та Палацу дитячої та юнацької творчості. Особливістю даних стендів є поєднання класичної

навігації та сучасних цифрових технологій, що дозволяє туристам отримувати актуальну інформацію без використання друкованих матеріалів [7].

Значний досвід використання великих туристичних стендів має також місто Кам'янець-Подільський — один із найбільш відомих туристичних центрів України. У місті реалізовано проєкт інтерактивного туристичного знакування, у межах якого встановлено сучасні інформаційні конструкції з QR-кодами та елементами доповненої реальності. Туристичні стенди розташовані біля основних історико-архітектурних пам'яток та дозволяють туристам отримувати інформацію кількома мовами. Такий підхід значно покращує туристичну навігацію та сприяє популяризації історико-культурної спадщини міста [8].

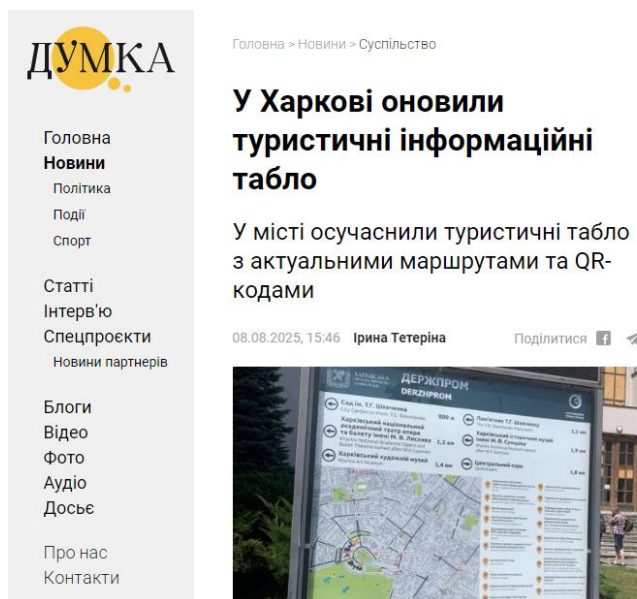

Рисунок 1.8 - Інтернет-публікація про цифровізацію туристичної інфраструктури Харкова [7]

Окремо необхідно відзначити масштабний проєкт зі створення уніфікованої туристичної навігації у Карпатському регіоні, який реалізовується у національних природних парках України. У межах проєкту було розроблено понад 800 елементів туристичної навігації, серед яких

великі інформаційні стенди (рис.1.10), панорамні конструкції та маршрутні вказівники. Великі стенди містять карти територій, туристичні маршрути, QR-коди, інформацію про природні об'єкти та контакти екстрених служб. Їх встановлюють біля вокзалів, туристичних центрів та основних маршрутних вузлів [11].

Рисунок 1.10 – Встановлення туристичних стендів у Карпатському регіоні [11]

Таким чином, використання QR-кодів, інформаційних стендів та цифрових туристичних маршрутів є поширеною практикою в багатьох містах України. Це дозволяє не лише підвищити рівень інформованості туристів, але й ефективно використовувати туристичний потенціал територій, формуючи сучасний та інноваційний туристичний простір.

Враховуючи наведений досвід, можна зробити висновок, що впровадження подібних технологій є доцільним і для міста Городенка. Використання QR-навігації, інформаційних стендів та інтерактивних маршрутів дозволить підвищити туристичну привабливість міста та зробити його більш доступним для відвідувачів.

1.4. Проблеми використання туристичного потенціалу

Незважаючи на значний туристичний потенціал міста Городенка та Городенківської територіальної громади, на сьогодні існує ряд проблем, які стримують ефективний розвиток туристичної сфери та повноцінне використання наявних туристичних ресурсів. У процесі дослідження нами було виявлено, що більшість проблем пов'язані з недостатнім рівнем розвитку туристичної інфраструктури, слабкою популяризацією туристичних об'єктів, відсутністю сучасної навігації та недостатнім використанням цифрових технологій у сфері туризму.

Однією з основних проблем є недостатній рівень туристичної впізнаваності міста та громади. Незважаючи на наявність значної кількості історико-культурних пам'яток, туристичні можливості Городенківщини залишаються маловідомими для більшості туристів як в межах області, так і за її межами. У процесі дослідження нами було встановлено, що інформація про туристичні об'єкти громади обмежено представлена у туристичних довідниках, на офіційних туристичних ресурсах та у соціальних мережах [12]. Це негативно впливає на формування туристичного іміджу території та зменшує кількість потенційних відвідувачів.

Суттєвою проблемою є також недостатній розвиток туристичної навігації. На території міста та громади практично відсутня єдина система туристичних вказівників, інформаційних стендів та навігаційних елементів, які б допомагали туристам орієнтуватися між об'єктами. Нами було виявлено, що більшість туристичних локацій не мають інформаційних табличок із коротким описом пам'ятки, історичною довідкою чи QR-кодами для отримання додаткової інформації. Це створює труднощі для самостійних туристів та ускладнює сприйняття туристичного середовища міста.

Проблемою залишається і недостатній рівень цифровізації туристичної сфери громади. На сьогодні більшість туристичних об'єктів Городенківської громади не представлені у сучасному цифровому форматі. Відсутні інтерактивні туристичні карти, мобільні маршрути, аудіогіди та системи QR-

навігації, які активно використовуються в інших туристичних містах України. У сучасних умовах саме цифрові технології є важливим елементом розвитку туристичної привабливості території та забезпечення комфортного перебування туристів.

Ще однією проблемою є недостатній рівень розвитку туристичної інфраструктури. У процесі дослідження нами було встановлено, що у місті та громаді обмежена кількість закладів розміщення туристів, недостатньо облаштовані місця відпочинку та відсутні окремі туристично-інформаційні простори. Крім того, частина туристичних об'єктів потребує реставрації, благоустрою території та покращення зовнішнього стану. Особливо це стосується окремих архітектурних пам'яток та історичних будівель, які мають значний туристичний потенціал, проте недостатньо використовуються у туристичній діяльності.

Важливою проблемою є також недостатня популяризація туристичних ресурсів громади. Нами було визначено, що на території Городенківської громади проводиться недостатня кількість масштабних культурно-туристичних заходів, фестивалів та промоційних кампаній, які могли б залучати туристів та формувати позитивний імідж території. Крім цього, недостатньо розвинено співпрацю між органами місцевого самоврядування, представниками бізнесу та громадськими організаціями у сфері розвитку туризму.

Окремої уваги потребує проблема збереження історико-культурної спадщини. Частина туристичних об'єктів громади перебуває у незадовільному технічному стані та потребує реставраційних робіт [12]. Відсутність достатнього фінансування та системної підтримки ускладнює процес збереження пам'яток архітектури та культурної спадщини, що може негативно впливати на туристичну привабливість території у майбутньому. Крім цього, нами було встановлено, що важливою проблемою є недостатнє формування цілісного туристичного продукту громади. На сьогодні туристичні об'єкти Городенківщини функціонують переважно окремо та

недостатньо поєднані між собою у вигляді єдиних туристичних маршрутів або комплексних туристичних програм. Це знижує можливість тривалого перебування туристів на території громади та обмежує розвиток туристичної сфери загалом.

Таким чином, проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що місто Городенка та Городенківська територіальна громада мають значний туристичний потенціал, проте його ефективне використання стримується низкою проблем організаційного, інфраструктурного та інформаційного характеру. Саме тому важливим напрямом розвитку туризму на території громади є впровадження сучасної туристичної навігації, використання QR-кодів, створення інформаційних стендів та активна цифровізація туристичного середовища, що дозволить підвищити туристичну впізнаваність та привабливість Городенківщини.

РОЗДІЛ 2

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В МІСТІ ГОРОДЕНКА ТА ГОРОДЕНКІВСЬКА ОТГ

2.1. Розроблення системи туристичної навігації в місті Городенка

У сучасних умовах розвитку туризму важливим елементом туристичної інфраструктури є наявність якісної системи туристичної навігації, яка забезпечує комфортне пересування туристів та доступність туристичної інформації. Науковці зазначають, що туристична навігація є складовою туристичного середовища та впливає на рівень туристичної привабливості території [13].

У процесі дослідження туристичного потенціалу міста Городенка було встановлено, що однією з основних проблем туристичної сфери є відсутність сучасної системи туристичної навігації. Більшість туристичних об'єктів міста залишаються недостатньо доступними для туристів через відсутність інформаційних позначень, туристичних маршрутів та зрозумілої системи орієнтування. Саме тому у межах бакалаврської роботи нами розроблено систему туристичної навігації для міста Городенка, яка спрямована на покращення туристичного середовища та підвищення туристичної впізнаваності міста.

Одним із важливих напрямів удосконалення туристичної інфраструктури міста Городенка є створення сучасної системи туристичних інформаційних табличок із QR-кодами. У сучасних умовах цифровізації туристичної сфери використання QR-кодів набуває все більшого поширення, оскільки дозволяє поєднати фізичний туристичний простір із цифровими інформаційними ресурсами. Такі таблички забезпечують туристів швидким доступом до необхідної інформації про туристичні об'єкти за допомогою

мобільного телефону без потреби у друкованих буклетах чи послугах екскурсовода [14] .

Запропонована система туристичних табличок для міста Городенка передбачає встановлення інформаційних конструкцій на основних туристичних маршрутах громади. Основною функцією таких табличок є інформування туристів про напрямок руху до туристичних об'єктів та забезпечення швидкого доступу до розширеної цифрової інформації через QR-код. Після сканування QR-коду користувач може перейти на туристичний сайт громади, інтерактивну карту, сторінку з історичною довідкою, фотогалереєю або туристичним маршрутом.

Використання QR-кодів у туристичній сфері має низку переваг. Насамперед це:

- швидкий доступ до інформації;
- економія друкованої продукції;
- можливість оновлення інформації без заміни конструкції;
- доступність інформації кількома мовами;
- інтеграція з цифровими туристичними сервісами;
- підвищення сучасного іміджу громади [15] .

Під час розроблення туристичних табличок важливу роль відіграє правильний вибір матеріалів. Оскільки конструкції розміщуються у відкритому середовищі та постійно піддаються впливу атмосферних явищ, матеріали повинні бути стійкими до вологи, перепадів температур, ультрафіолетового випромінювання та механічних пошкоджень.

Для виготовлення туристичних табличок у місті Городенка доцільно використовувати:

- металеві основи;
- композитні панелі;
- антивандальне покриття;
- загартоване скло;
- алюмінієві конструкції.

Одним із найбільш практичних варіантів є використання алюмінієвих композитних панелей. Такий матеріал характеризується довговічністю, невеликою вагою, стійкістю до корозії та привабливим зовнішнім виглядом. Крім того, алюмінієві панелі добре витримують погодні умови та можуть використовуватися протягом тривалого часу без значної втрати якості [15].

Для забезпечення тривалого терміну експлуатації рекомендується наносити на поверхню табличок захисне ламінування або антивандальне покриття. Це дозволить захистити інформаційне поле від подряпин, вицвітання та пошкоджень [16].

Важливим етапом створення туристичних табличок є визначення їхніх розмірів. Розміри конструкцій повинні забезпечувати комфортне сприйняття інформації туристами та зручне сканування QR-коду.

Для туристичних табличок рекомендованими є такі параметри:

- висота таблички — 500–700 мм;
- ширина — 400–600 мм;
- висота встановлення від рівня землі — приблизно 1200–1500 мм.

Такі розміри забезпечують хорошу видимість тексту та зручність користування для людей різного віку. Також висота встановлення повинна враховувати принципи безбар'єрності та доступності для людей з інвалідністю [14].

Особливу увагу під час розроблення туристичних табличок необхідно приділити оформленню QR-коду. Саме QR-код є основним елементом цифрової навігації, тому його неправильне розміщення або недостатній розмір можуть ускладнювати сканування [13].

Відповідно до сучасних рекомендацій щодо створення QR-кодів, мінімальний розмір коду для комфортного сканування повинен становити не менше 2–3 см. Для вуличних інформаційних табличок рекомендовано використовувати QR-коди розміром приблизно 4–6 см, оскільки це забезпечує швидке сканування навіть за несприятливих погодних умов або недостатнього освітлення [12].

Одним із головних правил створення QR-кодів є дотримання так званої «формули 10:1». Згідно з нею, розмір QR-коду повинен становити приблизно одну десяту відстані, з якої його планують сканувати. Наприклад, якщо турист скануватиме код із відстані 50 см, розмір QR-коду має бути не менше 5 см [16].

Крім розміру, важливими вимогами до QR-коду є:

- висока контрастність;
- наявність вільного білого поля навколо коду;
- відсутність декоративних елементів, які ускладнюють зчитування;
- використання якісного друку;
- достатня роздільна здатність зображення [16].

Під час оформлення туристичних табличок також необхідно дотримуватися принципів візуальної лаконічності та читабельності. Інформація повинна бути короткою, структурованою та легкою для сприйняття. Не рекомендується перевантажувати табличку великими обсягами тексту, оскільки основну інформацію турист може отримати після сканування QR-коду.

На туристичній табличці доцільно розміщувати:

- назву туристичного об'єкта;
- стрілку напрямку;
- короткий опис;
- QR-код;
- логотип громади;
- відстань до туристичного об'єкта;
- текст українською та англійською мовами.

Двомовність є важливим елементом сучасної туристичної навігації, оскільки сприяє формуванню позитивного іміджу громади для іноземних туристів та покращує доступність інформації [15].

Для оформлення тексту рекомендовано використовувати прості беззрубкові шрифти, які добре читаються на відстані. Оптимальна висота

літер основного тексту повинна становити не менше 15–20 мм, а заголовків — приблизно 30–40 мм.

Колірне оформлення туристичних табличок повинно відповідати єдиному візуальному стилю громади. Доцільно використовувати природні та спокійні кольори, які гармонійно поєднуюватимуться з архітектурним середовищем міста та історичною забудовою [14].

Розміщення туристичних інформаційних табличок у місті Городенка повинно бути продуманим та відповідати особливостям пересування туристів територією громади. Під час розроблення системи навігації важливо враховувати основні пішохідні маршрути, транспортні потоки та місця найбільшого скупчення відвідувачів. Саме тому встановлення табличок доцільно здійснювати на ключових перехрестях вулиць та у точках туристичного орієнтування.

Таке розташування дозволить туристам легше орієнтуватися у міському просторі та швидше знаходити необхідні туристичні локації. Особливо важливим є встановлення навігаційних табличок саме на перехрестях вулиць, оскільки у таких точках турист найчастіше потребує додаткового орієнтування щодо подальшого напрямку руху.

На перехрестях доцільно встановлювати конструкції зі стрілками напрямку, назвами туристичних об'єктів та QR-кодами, за допомогою яких турист зможе отримати доступ до інтерактивної карти міста або маршруту пересування. Це дозволить поєднати фізичну навігацію з цифровими технологіями та зробить систему більш сучасною та зручною для користування.

Наприклад, у центральній частині міста таблички можуть бути встановлені на перехрестях вулиць, що ведуть до історичних пам'яток, адміністративного центру, храмів чи інших туристично привабливих об'єктів. Завдяки цьому турист зможе ще під час руху містом отримувати необхідну інформацію про напрямок маршруту та відстань до локації.

Під час встановлення конструкцій на перехрестях важливо враховувати вимоги безпеки та видимості. Таблички не повинні перекривати дорожні знаки, оглядовість для водіїв або створювати перешкоди для пішоходів. Крім того, конструкції повинні бути добре помітними як у денний, так і у вечірній час. Саме тому рекомендовано використовувати контрастні кольори, світловідбивальні елементи та якісне зовнішнє покриття [15].

Важливим є також правильне орієнтування конструкцій відносно напрямку руху пішоходів. Інформаційне поле повинно бути добре видимим для туристів, які наближаються до перехрестя, щоб людина могла заздалегідь побачити напрямок руху та отримати необхідну інформацію без зупинки транспортного чи пішохідного потоку.

Процес виготовлення туристичних табличок складається з декількох етапів. На першому етапі здійснюється збір інформації про туристичний об'єкт та підготовка текстового матеріалу. Інформація повинна бути короткою, зрозумілою та адаптованою для туристичного сприйняття. Для цього рекомендується використовувати короткі історичні довідки, цікаві факти та інформацію про культурне значення об'єкта.

Наступним етапом є розроблення дизайну таблички. Під час створення макета важливо дотримуватися єдиного стилю оформлення для всіх елементів туристичної навігації громади. Це сприяє формуванню впізнаваного туристичного бренду міста.

Після затвердження дизайну здійснюється виготовлення конструкції.

Поверхня табличок повинна мати захисне покриття від:

- вологи;
- ультрафіолетового випромінювання;
- подряпин;
- механічних пошкоджень;
- вицвітання [15].

Також важливо враховувати антивандальні характеристики конструкцій, оскільки елементи туристичної навігації перебувають у відкритому міському просторі та можуть зазнавати пошкоджень.

Наступним етапом є монтаж табличок на туристичних маршрутах міста. Для кріплення можуть використовуватися:

- металеві опори;
- анкерні кріплення;
- фасадні тримачі;
- бетонні основи [15].

У центральній історичній частині міста рекомендується використовувати конструкції, які гармонійно поєднуюватимуться з архітектурним середовищем та не порушуватимуть естетичний вигляд території.

Після встановлення табличок важливо проводити регулярне технічне обслуговування конструкцій. Воно може включати:

- очищення поверхонь;
- перевірку кріплень;
- оновлення пошкоджених елементів;
- контроль роботи QR-кодів;
- оновлення цифрової інформації [15].

Однією з головних переваг використання QR-кодів у туристичній навігації є можливість швидкого оновлення інформації без необхідності повної заміни конструкції. Наприклад, у разі зміни туристичного маршруту або створення нових екскурсійних програм достатньо оновити інформацію на вебсторінці, до якої прив'язаний QR-код.

Виходячи із запропонованих принципів організації туристичної навігації, для міста Городенка було розроблено власний дизайн туристичних інформаційних табличок із QR-кодами. Основною метою створення такого дизайну стало формування єдиного візуального стилю туристичної навігації громади та покращення орієнтування туристів у межах міста.

Розроблений макет передбачає використання вертикальної металевої опори з горизонтальними стрілками-вказівниками, на яких розміщуються назви туристичних об'єктів, напрямок руху, відстань до локації та QR-код. Такий формат є зручним для сприйняття інформації під час руху містом та широко використовується у сучасній туристичній навігації.

Для оформлення табличок було обрано коричневу кольорову гаму з білим текстом (рис.2.1). Коричневий колір традиційно використовується для туристичних вказівників та добре поєднується з історичним середовищем міста. Білий текст забезпечує хорошу читабельність та контрастність інформації.

Рисунок 2.1 - Приклад туристичної навігації

На табличках передбачено розміщення назв основних туристичних об'єктів міста, зокрема історичних пам'яток, храмів, музею, центральної площі та інших туристичних локацій. Додатково використовуються піктограми, які дозволяють швидше орієнтуватися у просторі.

Важливим елементом системи є QR-коди, за допомогою яких турист може перейти на інтерактивну карту міста або отримати додаткову інформацію про туристичний об'єкт [21] . Для забезпечення якісного

сканування використовується контрастний QR-код розміром приблизно 4–5 см із достатнім білим полем навколо нього.

Таким чином, впровадження туристичних інформаційних табличок із QR-кодами в місті Городенка є перспективним напрямом розвитку туристичної інфраструктури громади. Використання сучасних цифрових технологій у поєднанні з продуманим дизайном, якісними матеріалами та правильним розміщенням конструкцій дозволить створити комфортне інформаційне середовище для туристів та сприятиме популяризації туристичного потенціалу міста.

2.2. Створення інтерактивної туристичної карти історичних та культурних об'єктів громади

У сучасних умовах цифровізації туристичної сфери важливого значення набуває використання інтерактивних карт та електронних навігаційних ресурсів. Сьогодні більшість туристів використовують смартфони та онлайн-карти для пошуку туристичних локацій, планування маршрутів і отримання необхідної інформації про об'єкти відвідування. Саме тому створення інтерактивної туристичної карти є важливим елементом розвитку туристичної інфраструктури громади та покращення інформаційного забезпечення туристів. Дослідники зазначають, що інтерактивні карти значно впливають на формування туристичних маршрутів та сприйняття туристичних дестинацій користувачами [17].

У межах бакалаврської роботи для Городенки було розроблено інтерактивну туристичну карту історичних та культурних об'єктів громади (рис. 2.2) [21].

Для створення карти використовувався сервіс Google My Maps [19], який дозволяє наносити туристичні об'єкти, створювати тематичні маршрути, додавати фотографії, опис локацій та систематизувати туристичну інформацію. Використання саме цієї платформи є доцільним, оскільки

Google Maps є одним із найбільш поширених навігаційних сервісів у світі та адаптований для використання на мобільних пристроях.

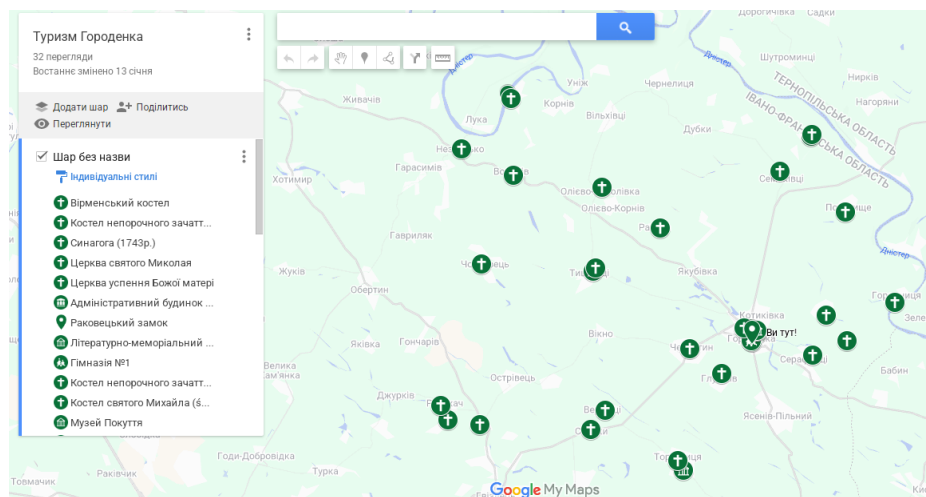

Рисунок 2.2 - Вигляд інтерактивної карти [21]

Основною метою створення інтерактивної карти стало покращення туристичного орієнтування в межах громади, систематизація туристичних ресурсів та створення сучасного цифрового туристичного середовища. Під час розроблення карти було проведено аналіз та групування основних туристичних локацій міста відповідно до їх функціонального призначення та туристичної цінності.

На інтерактивну карту було нанесено:

- історико-архітектурні пам'ятки;
- релігійні споруди;
- культурні об'єкти;
- туристично привабливі локації громади.

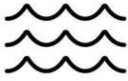
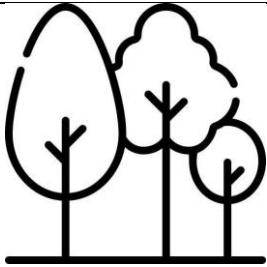

Одним із важливих етапів роботи стало створення системи умовних позначень (див.табл.2.1).

Таблиця 2.1 - Система умовних позначень для туристичних об'єктів

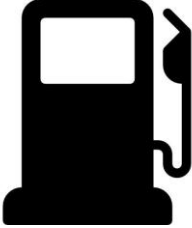

Умовний знак (опис)	Назва туристичного об'єкта	Пояснення
----------------------------	-----------------------------------	------------------

 <p>Квадрат із зображенням колони або будівлі</p>	<p>Музей</p>	<p>Культурно-освітній заклад, що експонує історичні, мистецькі або наукові колекції</p>
 <p>Силует замку з баштами</p>	<p>Замок, фортеця</p>	<p>Історична оборонна споруда, об'єкт культурно-пізнавального туризму</p>
 <p>Хрест або купол</p>	<p>Культова споруда</p>	<p>Церква, костел, монастир або інша релігійна будівля</p>
 <p>Зірка або обеліск</p>	<p>Пам'ятник, монумент</p>	<p>Меморіальний об'єкт, присвячений історичним подіям чи особам</p>

Продовження таблиці 2.1

 <p>Контур гори з прапорцем</p>	<p>Вершина гори</p>	<p>Найвища точка рельєфу, орієнтир для туристів</p>
 <p>Схематичний водяний уступ</p>	<p>Водоспад</p>	<p>Природний гідрологічний об'єкт рекреаційного значення</p>
 <p>Хвиляста лінія або пляма</p>	<p>Озеро, водойма</p>	<p>Водний об'єкт, що використовується для відпочинку та туризму</p>
 <p>Дерево або група дерев</p>	<p>Парк, лісопарк</p>	<p>Озеленена територія рекреаційного призначення</p>
 <p>Будівля з літерою «Н»</p>	<p>Готель</p>	<p>Засіб тимчасового розміщення туристів</p>

 <p>Трикутник або намет</p>	<p>Кемпінг</p>	<p>Місце організованого відпочинку туристів з наметами</p>
 <p>Ніж і виделка</p>	<p>Заклад харчування</p>	<p>Ресторан, кафе або їдальня для туристів</p>
 <p>Літера «і» в колі</p>	<p>Туристично-інформаційний пункт</p>	<p>Місце отримання туристичної інформації.</p>
 <p>Залізничний знак</p>	<p>Залізнична станція</p>	<p>Об'єкт залізничного транспортного обслуговування</p>

 Автобус	Автостанція	Пункт автобусних пасажирських перевезень
 Літак	Аеропорт	Об'єкт повітряного транспорту
 Літера «Р»	Автостоянка	Місце для паркування транспортних засобів
 Колонка	Автозаправна станція	Об'єкт дорожнього сервісу
 Суцільна або штрихова лінія	Туристичний маршрут	Позначений шлях пересування туристів

Таблиця 2.1 - розроблено автором

Для кожної категорії об'єктів було підбрано окремі кольорові маркери та піктограми, що дозволяє користувачам швидко орієнтуватися на карті та легко знаходити необхідні туристичні об'єкти. Використання різних графічних символів відповідає сучасним принципам картографічного дизайну та значно покращує візуальне сприйняття інформації. Науковці зазначають, що інтерактивні карти з правильно підібраними візуальними елементами є більш зрозумілими та зручними для користувачів [20].

Під час створення карти всі туристичні об'єкти були нанесені відповідно до їх фактичного місця розташування. Це дозволяє туристам не лише переглядати перелік локацій, а й самостійно планувати маршрут пересування містом. Крім того, інтерактивна карта дає можливість визначати відстань між об'єктами та обирати найбільш зручний напрямок руху.

Для кожного нанесеного на карту об'єкта передбачено короткий інформаційний опис (рис. 2.3) [21], який містить:

- назву туристичної локації;
- коротку історичну довідку;
- фотографії;
- географічне розташування (координати).

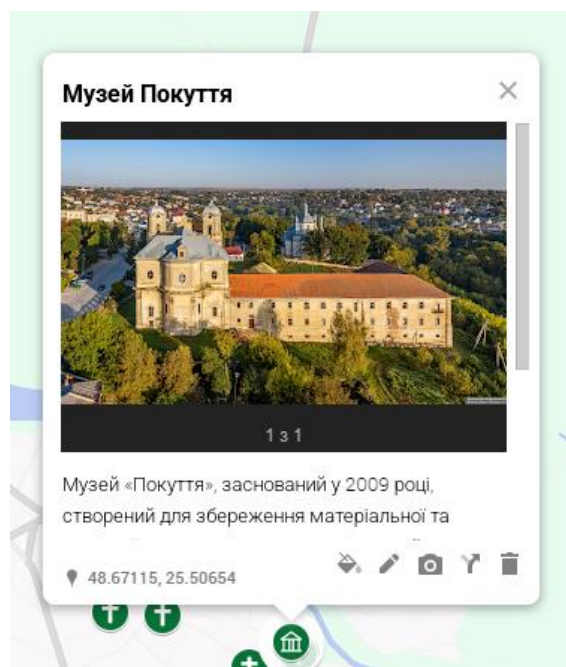

Рисунок 2.3 - Приклад нанесеного об'єкта на карту [21]

Під час розроблення інтерактивної карти також враховувалися принципи зручності користування та візуальної лаконічності. Інтерфейс карти було створено максимально простим і зрозумілим для користувачів різного віку. Для оформлення використовувалися контрастні кольори, мінімалістичний стиль та зрозумілі графічні елементи. Це дозволяє користувачам швидко знаходити необхідну інформацію без перевантаження карти зайвими деталями.

Сучасні наукові дослідження підтверджують, що цифрові туристичні карти позитивно впливають на розвиток туристичних дестинацій, популяризацію культурної спадщини та покращення туристичного досвіду відвідувачів. Інтерактивні карти дозволяють поєднати навігацію, інформаційне забезпечення та цифровий туристичний контент в єдину систему [20].

Крім інформаційної функції, створена інтерактивна карта виконує також промоційну функцію. Вона сприяє популяризації туристичного потенціалу громади у цифровому середовищі та формує сучасний туристичний імідж міста. Завдяки онлайн-доступу турист може ознайомитися з туристичними локаціями громади ще до початку подорожі.

Таким чином, створення інтерактивної туристичної карти історичних та культурних об'єктів громади стало важливим елементом удосконалення туристичної інфраструктури міста Городенка. Розроблена карта дозволила систематизувати туристичні ресурси громади, покращити туристичне орієнтування та забезпечити використання сучасних цифрових технологій у сфері туризму.

2.3. Проєкт туристично - інформаційного стенду для Городенківської громади

У межах бакалаврської роботи було розроблено власний проєкт туристично - інформаційного стенду для Городенки, який став продовженням

створення єдиної системи туристичної навігації громади. Як уже було зазначено у попередніх підрозділах, під час роботи проводилася систематизація туристичних об'єктів міста, створення інтерактивної карти та розроблення навігаційних табличок. Саме тому виникла потреба у створенні центрального інформаційного елемента, який би поєднував усі розроблені туристичні матеріали в єдину систему.

Основною ідеєю під час створення стенду було формування сучасного туристичного простору, де турист зможе швидко ознайомитися з туристичними об'єктами громади, зрозуміти їх розташування та отримати загальне уявлення про місто. На відміну від стандартних інформаційних стендів, які переважно містять велику кількість тексту, у даному проєкті основний акцент зроблено саме на візуальне сприйняття інформації.

Під час створення проєкту було вирішено використовувати сучасний мінімалістичний стиль оформлення. Візуальне моделювання стенду здійснювалося за допомогою технологій штучного інтелекту (рис.2.4), що дозволило створити реалістичний макет конструкції та продумати її зовнішній вигляд ще до етапу можливого виготовлення. Використання ШІ значно спростило процес підбору кольорової гами, композиції інформаційних блоків та розташування графічних елементів.

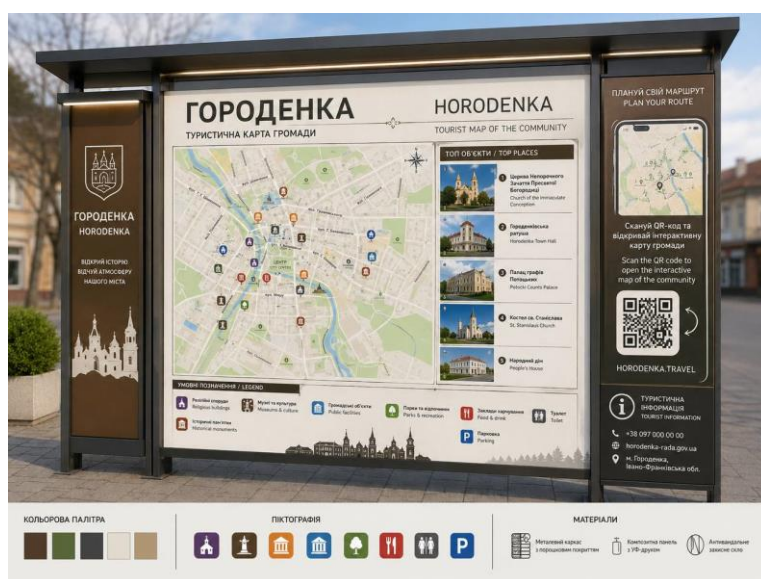

Рисунок 2.4 - Моделювання інформаційного стенду Городенки за допомогою штучного інтелекту

Основним елементом стенду стала туристична карта громади, яка займає центральну частину конструкції. Для створення карти використовувався сервіс Google My Maps, за допомогою якого було нанесено основні туристичні, історичні та культурні об'єкти міста. Як уже було зазначено у підрозділі, присвяченому інтерактивній карті, усі локації були попередньо систематизовані за окремими категоріями.

У межах проєкту стенду було використано такі групи об'єктів:

- історико-архітектурні пам'ятки;
- релігійні споруди;
- громадські простори;
- культурні об'єкти.

Під час створення туристичної карти основна увага приділялася зрозумілому розташуванню об'єктів та зручності сприйняття інформації. На карту було нанесено основні туристичні та культурні локації громади, а для кращого орієнтування додано умовні позначення та підписи до об'єктів. Це дозволяє туристу швидко знаходити необхідні локації та краще орієнтуватися у центральній частині міста.

У правій частині конструкції розміщено інтерактивний інформаційний блок із мобільною навігацією та QR-кодом для переходу на електронну карту громади. Завдяки цьому користувач може продовжити користування картою зі смартфона та переглядати туристичні локації у цифровому форматі. Використання інтерактивних елементів у туристичній навігації відповідає сучасним тенденціям цифровізації туристичної сфери та покращує доступність туристичної інформації.

Під час моделювання стенду також було продумано його конструктивні особливості. Для виготовлення запропоновано використовувати металевий каркас із порошковим покриттям, композитні панелі та антивандальне захисне скло. Такі матеріали характеризуються високою міцністю, стійкістю до погодних умов та довговічністю. Крім того, у конструкції передбачено

декоративне LED-підсвічування, яке забезпечує видимість стенду у вечірній час та підвищує його естетичний вигляд.

Орієнтовна висота конструкції становить приблизно 2,2–2,5 м, що забезпечує хорошу видимість стенду у громадському просторі.

Під час проектування також враховувалися особливості його розміщення у міському середовищі. Найбільш доцільним місцем встановлення визначено центральну частину міста поблизу туристичних маршрутів та найбільшого пішохідного потоку. Саме у таких локаціях туристи найчастіше потребують інформації про місто та його туристичні об'єкти.

У межах даного проєкту туристично-інформаційний стенд виконує не лише навігаційну, а й інформаційну та іміджеву функцію. Його встановлення сприятиме покращенню туристичного орієнтування, популяризації історико-культурної спадщини міста та формуванню сучасного туристичного середовища громади.

Таким чином, розроблений туристично-інформаційний стенд став важливою складовою формування сучасної туристичної інфраструктури Городенківської громади. Запропонований проєкт дозволяє поєднати туристичну карту, інформацію про туристичні об'єкти та сучасний дизайн у єдину інформаційну систему, що сприятиме покращенню туристичного орієнтування та підвищенню туристичної привабливості громади.

РОЗДІЛ 3

РОЗРАХУНОК КОШТОРИСНОЇ ВАРТОСТІ ЗАПРОПОНОВАНОГО ПРОЄКТУ

3.1. Теоретичні основи розробки кошторису проєкту

У сучасних умовах розвитку підприємств та організацій проєктна діяльність є одним із найважливіших інструментів досягнення стратегічних цілей. Реалізація будь-якого проєкту потребує чіткого планування ресурсів, часу та фінансових витрат. Саме тому важливе місце у системі управління проєктами займає розробка кошторису проєкту, який виступає основним документом для визначення обсягу витрат, необхідних для виконання запланованих робіт.

Кошторис проєкту – це документ, у якому відображаються всі передбачені витрати на реалізацію проєкту відповідно до його цілей, завдань, етапів та ресурсного забезпечення [22; 24]. Він дозволяє оцінити економічну доцільність проєкту, забезпечити контроль за використанням фінансових ресурсів і мінімізувати ризики перевищення бюджету.

На думку науковців, кошторис є важливим елементом фінансового планування та управління проєктом, оскільки саме він забезпечує обґрунтування витрат і дозволяє прогнозувати фінансові результати реалізації проєкту [23; 25]. У сучасній практиці кошторис виконує не лише контрольну, а й аналітичну функцію, адже дає можливість оцінити ефективність використання ресурсів та своєчасно виявляти відхилення від запланованих показників.

Розробка кошторису є невід’ємною складовою управління проєктами незалежно від сфери діяльності [22]. Особливого значення кошторис набуває у сфері туризму, де реалізація проєктів часто пов’язана з організацією туристичних маршрутів, розвитком інфраструктури, створенням туристичних продуктів та проведенням культурних заходів. В умовах обмеженості фінансових ресурсів правильне формування кошторису дозволяє забезпечити

раціональне використання коштів та підвищити конкурентоспроможність проєкту.

Відповідно до сучасних підходів управління проєктами, кошторис є складовою бюджету проєкту та формується на основі детального аналізу необхідних ресурсів [23]. До основних елементів кошторису належать витрати на оплату праці, матеріальні ресурси, обладнання, транспортні витрати, адміністративні витрати, маркетингові заходи та резервні кошти.

Кошторис проєкту також виступає інструментом комунікації між учасниками проєкту, оскільки забезпечує прозорість фінансового планування та дозволяє узгодити обсяги витрат між замовником, виконавцями та інвесторами. Крім того, наявність чітко розробленого кошторису є необхідною умовою для залучення фінансування, отримання грантів або інвестицій.

Формування кошторису проєкту базується на певних принципах, які забезпечують його обґрунтованість, достовірність та ефективність [24]. Дотримання цих принципів дозволяє забезпечити реалістичність фінансових розрахунків та підвищити ефективність управління проєктом.

Одним із ключових принципів є принцип обґрунтованості, який передбачає, що всі витрати мають бути підтвержені відповідними розрахунками, нормативами або ринковими цінами [26]. Це дозволяє уникнути необґрунтованого завищення чи заниження витрат.

Наступним важливим принципом є принцип комплексності. Він полягає у врахуванні всіх можливих витрат, пов'язаних із реалізацією проєкту. Недооцінка окремих витрат може призвести до дефіциту фінансових ресурсів та ускладнення реалізації проєкту.

Принцип реалістичності передбачає, що кошторис повинен враховувати реальні економічні умови, ринкову ситуацію, рівень цін та можливі зміни вартості ресурсів [25]. У сучасних умовах нестабільної економічної ситуації цей принцип є особливо важливим.

Важливе значення має також принцип гнучкості, який полягає у можливості коригування кошторису залежно від змін зовнішнього середовища або умов реалізації проєкту. Для цього у кошторисі часто передбачають резервні кошти на непередбачені витрати.

Принцип ефективності означає, що витрати повинні забезпечувати максимальний результат при мінімальному використанні ресурсів. Це передбачає пошук оптимальних рішень та раціональне використання фінансових ресурсів.

Крім того, важливим є принцип прозорості, відповідно до якого всі витрати повинні бути зрозумілими та доступними для аналізу учасниками проєкту. Прозорість кошторису сприяє підвищенню довіри між сторонами та забезпечує ефективний контроль за використанням коштів.

Розробка кошторису проєкту є складним процесом, який включає декілька взаємопов'язаних етапів [22; 24]. Кожен із цих етапів має важливе значення для формування достовірного та ефективного фінансового плану.

Першим етапом є визначення цілей і завдань проєкту [23]. На цьому етапі формується загальне уявлення про зміст проєкту, його основні напрями діяльності та очікувані результати. Від правильного визначення цілей залежить точність подальших фінансових розрахунків.

Другим етапом є визначення необхідних ресурсів [24]. Для реалізації проєкту можуть бути необхідні трудові, матеріальні, фінансові, технічні та інформаційні ресурси. На цьому етапі визначаються обсяги ресурсів та їхня орієнтовна вартість.

Наступним етапом є розрахунок витрат за окремими статтями кошторису [25]. Зазвичай виділяють прямі та непрямі витрати. До прямих витрат належать витрати, безпосередньо пов'язані з реалізацією проєкту, зокрема витрати на оплату праці, матеріали, обладнання та транспорт. Непрямі витрати включають адміністративні витрати, комунальні послуги, витрати на управління проєктом тощо.

Важливим етапом є прогнозування можливих ризиків та формування резервного фонду [23; 26]. Наявність резерву дозволяє компенсувати непередбачені витрати та забезпечити стабільність реалізації проєкту.

Після розрахунку всіх витрат формується загальний бюджет проєкту, який відображає повну вартість реалізації проєкту. На завершальному етапі кошторис аналізується, коригується та затверджується відповідальними особами.

У практиці управління проєктами часто застосовуються спеціальні програмні засоби для розробки кошторисів, які дозволяють автоматизувати фінансові розрахунки та підвищити точність планування. Використання сучасних інформаційних технологій сприяє більш ефективному управлінню фінансовими ресурсами та контролю за виконанням бюджету.

Для розробки кошторису проєкту використовуються різні методи оцінки витрат, які дозволяють визначити орієнтовну або точну вартість реалізації проєкту [22; 23]. Вибір методу залежить від складності проєкту, обсягу доступної інформації та рівня деталізації планування.

Одним із найбільш поширених методів є аналоговий метод, який базується на використанні даних про реалізацію подібних проєктів у минулому [24]. Цей метод є простим у застосуванні, проте його точність залежить від рівня схожості проєктів.

Параметричний метод передбачає використання математичних моделей та статистичних даних для оцінки витрат [25]. Наприклад, вартість проєкту може визначатися залежно від кількості учасників, тривалості заходу або площі об'єкта.

Метод «знизу вгору» є більш детальним і точним [23]. Він передбачає оцінку витрат для кожного окремого етапу або виду робіт із подальшим узагальненням результатів у загальний кошторис. Цей метод потребує значних витрат часу, проте забезпечує високий рівень достовірності.

Метод експертних оцінок базується на залученні фахівців, які мають досвід реалізації аналогічних проєктів [26]. Експерти оцінюють необхідні

витрати та можливі ризики, що дозволяє підвищити якість фінансового планування.

У сучасній практиці часто застосовується комбінований підхід, який поєднує декілька методів оцінки витрат. Це дозволяє врахувати особливості проєкту та підвищити точність кошторису.

Важливим аспектом є також контроль виконання кошторису. У процесі реалізації проєкту здійснюється постійний моніторинг витрат та порівняння фактичних показників із запланованими. У разі виникнення відхилень проводиться аналіз причин та вживаються заходи щодо оптимізації витрат.

Таким чином, кошторис проєкту є важливим інструментом фінансового планування та управління проєктною діяльністю. Його правильне формування забезпечує ефективне використання ресурсів, підвищує рівень контролю за витратами та сприяє успішній реалізації проєкту.

3.2. Формування витрат на вдосконалення туристичної інфраструктури

Важливою складовою реалізації запропонованих заходів щодо вдосконалення туристичної інфраструктури Городенка є формування кошторису витрат. Економічне обґрунтування проєкту дозволяє оцінити доцільність реалізації запропонованих рішень, визначити основні джерела фінансування та спрогнозувати можливості подальшого розвитку туристичної сфери громади.

У межах бакалаврської роботи було здійснено орієнтовний розрахунок витрат на реалізацію заходів із покращення туристичної навігації громади.

До основних елементів проєкту належать:

- виготовлення туристично-інформаційного стенду;
- друк туристичної карти громади;
- виготовлення навігаційних вказівників;
- монтаж конструкцій;

➤ організація промоційних заходів.

Під час формування витрат враховувалися актуальні ринкові ціни на виготовлення зовнішніх інформаційних конструкцій, друк поліграфічної продукції та монтажні роботи. Для визначення орієнтовної вартості туристично-інформаційного стенду та навігаційних елементів використовувалися ціни компанії Цех А [17] — виготовлення рекламних та інформаційних конструкцій, яка спеціалізується на виробництві зовнішньої реклами, інформаційних стендів та вуличних конструкцій.

Витрати на створення QR-кодів окремо до кошторису не включалися, оскільки їх генерація здійснюється за допомогою безкоштовних онлайн-сервісів. Розміщення QR-кодів на туристичному стенді та навігаційних елементах входить до вартості розробки макетів і друку інформаційних матеріалів.

Окремі витрати на розробку дизайну туристично-навігаційних елементів не передбачені, оскільки проектування візуального оформлення, підготовка карти та макетів виконувалися автором бакалаврської роботи в межах дослідження. Тому зазначені роботи не потребують додаткового фінансування.

Основною статтею витрат є виготовлення туристично-інформаційного стенду та друк туристичної карти громади. Орієнтовна вартість даного етапу становить 25 тис. грн. До цієї суми входить виготовлення металевої конструкції, друк інформаційних елементів, нанесення туристичної карти та оформлення стенду. Вартість конструкції залежить від використаних матеріалів, розмірів стенду, складності дизайну та типу захисного покриття.

Окремо у кошторисі враховано доставку та монтаж туристично-інформаційного стенду. Орієнтовна вартість цих робіт становить 5 тис. грн. До даної категорії витрат належать транспортування конструкції, підготовка місця встановлення, монтаж каркасу та закріплення стенду.

Наступною складовою витрат є виготовлення туристичних вказівників зі стовпами. У межах проєкту передбачено встановлення п'яти навігаційних

конструкцій у різних частинах міста. Орієнтовна вартість одного вказівника становить 10 тис. грн, тому загальна сума витрат на їх виготовлення складає 50 тис. грн. Як уже було зазначено у попередньому підрозділі, туристичні таблички є важливим елементом навігаційної системи громади, оскільки забезпечують орієнтування туристів у міському просторі та сприяють формуванню єдиного туристичного маршруту.

До кошторису також включено витрати на доставку та монтаж опорних стовпів для туристичних вказівників. Орієнтовна вартість встановлення однієї конструкції становить приблизно 600 грн, а загальна сума монтажних робіт складає 3 тис. грн.

Окремою складовою витрат є організація промоційних заходів та рекламної кампанії. На даний етап передбачено 7 тис. грн. До цієї категорії входить популяризація створеної туристичної навігації у соціальних мережах, поширення інформаційних матеріалів та проведення промоційних заходів для мешканців громади та туристів. Дослідники туристичної сфери зазначають, що ефективне інформаційне просування туристичних продуктів є важливим чинником формування позитивного туристичного іміджу території.

Загальна вартість реалізації запропонованого проекту становить 90 тис. грн. Основну частину фінансування передбачено за рахунок організаторів конкурсу або грантових програм підтримки місцевих ініціатив. Часткове співфінансування також може здійснюватися територіальною громадою.

Для кращого представлення структури витрат доцільно подати їх у вигляді таблиці (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 Формування витрат на реалізацію проекту

№ з/п	Найменування заходу проекту/стартапу	Сума, Грн.
1.	Придбання інформаційного стенду, друк карти	25 000

2.	Доставка, монтаж інформаційного стенду	5 000
2.	Виготовлення вказівників зі стовпом (5)	10 000*5=50 000
3	Доставка та монтаж опорних стовпів (5)	600*5=3 000
4	Організація промоційного заходу, реклама в ЗМІ	7 000
5	Резерв на непередбачені витрати	4500
ВСЬОГО		94 500

Розроблено автором на основі цін компанії Цех А [17]

З метою врахування можливих коливань цін на матеріали, транспортні послуги та монтажні роботи до кошторису включено резервний фонд у розмірі 5 % від загальної вартості проекту. Наявність резерву відповідає сучасним принципам кошторисного планування та дозволяє мінімізувати ризики виникнення непередбачених витрат під час реалізації заходів.

Під час формування витрат також враховувалося те, що реалізація проекту має довгостроковий характер. Створення туристично-інформаційного стенду та системи навігаційних табличок не потребує значних щорічних витрат на обслуговування, оскільки запропоновані матеріали характеризуються високою стійкістю до погодних умов та механічних пошкоджень.

Реалізація запропонованого проекту сприятиме покращенню туристичного орієнтування, формуванню сучасного туристичного середовища громади та підвищенню туристичної привабливості міста. Крім того, розвиток туристичної інфраструктури позитивно впливає на економічний розвиток території, стимулює розвиток сфери гостинності та створює передумови для збільшення туристичного потоку.

3.3. Розрахунок вартості реалізації туристично - навігаційних заходів

Реалізація проєкту є першочерговим кроком до інтеграції Городенки у загальноукраїнський туристичний простір. Це завдання виходить за межі суто технічних робіт і є питанням стратегічної спроможності ТГ самостійно керувати власними туристичними ресурсами, підвищуючи рівень комфорту як для гостей, так і для мешканців громади.

Тривалість реалізації проєкту складатиме 8 місяців (табл. 3.2)

Таблиця 3.2 План реалізації заходів проєкту

№ з/п	Назва	Тривалість (вказуються календарні дати)	Місце проведення	Відповідальний виконавець (вказується ВНЗ або територіальна громада, або підрядник (якщо такий визначений на момент подання проєкту/стартапу))
1	Комплексний аудит та каталогізація об'єктів: проведення польових експедицій та робочих зустрічей з краєзнавцями для відбору, опису та GPS-прив'язки туристичних об'єктів Городенківської ТГ. Формування верифікованої бази даних, що стане основою для подальшого планування.	01.04 – 30.04.2026 р	м.Івано-Франківськ, Городенківська ТГ	ІФНТУНГ (студент автор проєкту та координатор проєкту від ВНЗ)
2	Інтеграція зібраних даних до карти, що дозволить туристам легко знаходити об'єкти та отримувати довідкову інформацію в режимі реального часу.	01.05 – 30.05.2026 р	м.Івано-Франківськ	ІФНТУНГ (студент автор проєкту та координатор проєкту від ВНЗ)

Продовження таблиці 3.2

3	Розробка дизайн-коду навігації: створення єдиного візуального стилю (дизайн-коду) для туристичних вказівників, що відповідає стандартам доступності, естетики та ідентичності Городенківщини в м.Городенка.	01.06 - 30.06.2026 р	м.Івано-Франківськ	ІФНТУНГ (студент автор проекту та координатор проекту від ВНЗ)
4	Виготовлення та монтаж навігаційних елементів: встановлення фізичних об'єктів (вказівників, інформаційного стенду) безпосередньо на маршрутах та поблизу туристичних локацій в м.Городенка.	01.07- 30.10.2026 р	Городенківська ТГ	Городенківська ТГ
5	Презентація та промоція туристичного продукту: організація інформаційного заходу для медіа, представників турбізнесу та громадськості з метою ознайомлення з оновленою туристичною інфраструктурою та запуску промо-кампанії.	01.11- 30.11.2026 р	Городенківська ТГ	Городенківська ТГ

Розроблено автором

Для реалізації запропонованих заходів було сформовано кошторис витрат, до якого включено витрати на виготовлення інформаційних конструкцій, монтажні роботи та промоцію туристичного продукту громади.

Для наочного відображення структури витрат проекту побудовано діаграму основних статей витрат (рис. 3.1).

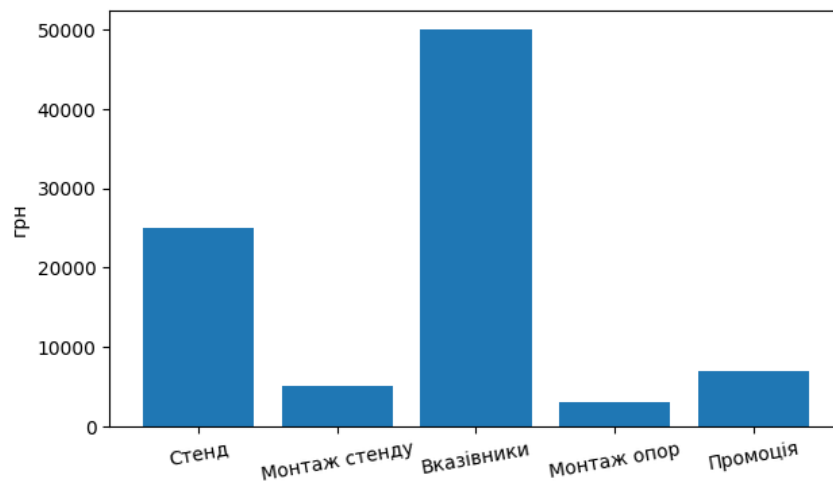

Рисунок 3.1 - Порівняння основних витрат проекту. Розроблено автором

Загальна вартість реалізації туристично-навігаційних заходів визначається за формулою :

$$V_{\text{заг}} = V_{\text{ст}} + V_{\text{м}} + V_{\text{в}} + V_{\text{ов}} + V_{\text{пр}} + V_{\text{рез}}$$

де:

$V_{\text{ст}}$ – витрати на виготовлення туристично-інформаційного стенду;

$V_{\text{м}}$ – витрати на доставку та монтаж стенду;

$V_{\text{в}}$ – витрати на виготовлення туристичних вказівників;

$V_{\text{ов}}$ – витрати на встановлення опорних конструкцій;

$V_{\text{пр}}$ – витрати на проведення промоційних заходів;

$V_{\text{рез}}$ – резерв на непередбачені витрати.

$$V_{\text{заг}} = 25000 + 5000 + 50000 + 3000 + 7000 + 4500 = 94\ 500 \text{ грн.}$$

Частка окремої статті витрат у структурі загального бюджету визначається за формулою:

$$d_i = (V_i / V_{\text{заг}}) \times 100\%,$$

де:

d_i – частка і-го елемента у структурі витрат, %;

V_i – вартість окремої статті витрат, грн;

$V_{\text{заг}}$ – загальна вартість реалізації проекту, грн.

$$d_{\text{ст}} = (25000 / 94500) \times 100\% = 26,5\%$$

$$d_{\text{в}} = (50000 / 94500) \times 100\% = 52,9\%$$

$d_m = 5,3\%$

$d_{ов} = 3,2\%$

$d_{пр} = 7,4\%$

$d_{рез} = 4,7\%$

Проведені розрахунки свідчать про те, що найбільшу частку витрат у структурі бюджету займає виготовлення туристичних вказівників (рис.3.2). Це пов'язано з необхідністю використання міцних металевих конструкцій, стійких опор та друку навігаційних елементів, придатних для тривалої експлуатації в зовнішньому середовищі.

Структуру витрат на реалізацію туристично-навігаційних заходів наведено на рис. 3.2.

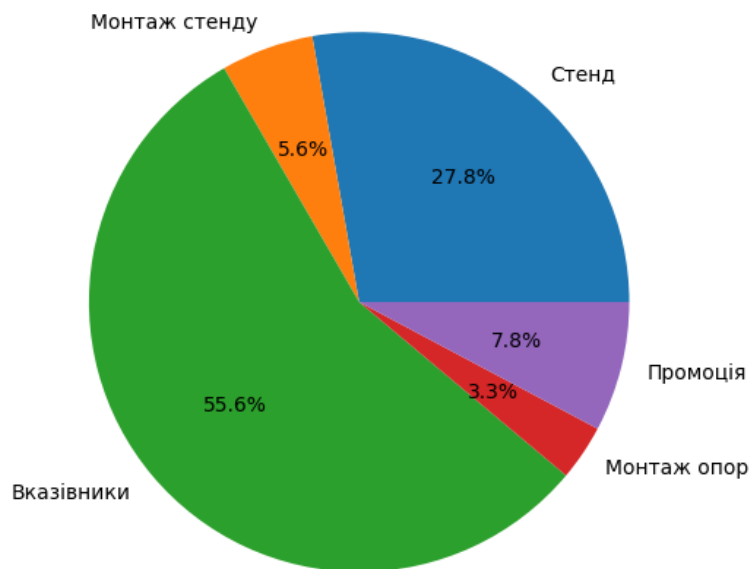

Рисунок 3.2 - Структура витрат на реалізацію туристично-навігаційних заходів. Розроблено автором

Проведені розрахунки свідчать про те, що найбільшу частку витрат у структурі бюджету займає виготовлення туристичних вказівників. Це пов'язано з необхідністю використання міцних металевих конструкцій,

стійких опор та друку навігаційних елементів, придатних для тривалої експлуатації в зовнішньому середовищі.

Запропоновані заходи є доцільними для впровадження, оскільки сприятимуть покращенню туристичної інфраструктури громади, підвищенню рівня орієнтування туристів та формуванню позитивного туристичного іміджу території.

3.4. Перспективи реалізації та ефективність проекту

Реалізація проєкту туристично-навігаційної системи у Городенківській територіальній громаді є актуальним та перспективним напрямом розвитку туристичної сфери. У сучасних умовах туристична привабливість території значною мірою залежить не лише від наявності історико-культурних ресурсів, а й від рівня організації туристичної інфраструктури. Саме тому створення сучасної системи туристичної навігації є важливим етапом формування комфортного туристичного середовища та підвищення конкурентоспроможності громади на туристичному ринку.

Запропонований проєкт передбачає встановлення інформаційних стендів, туристичних вказівників, карт-схем, інформаційних табличок та використання QR-кодів для швидкого доступу до інформації про туристичні об'єкти. Реалізація таких заходів дозволить забезпечити туристів необхідною інформацією, покращити орієнтування у місті та підвищити загальний рівень туристичного сервісу.

Доцільність реалізації проєкту пояснюється тим, що на сьогодні туристична навігація у Городенківській громаді є недостатньо розвиненою. Більшість туристичних об'єктів не мають сучасного інформаційного супроводу, відсутня єдина система позначень та маршрутизації, що ускладнює пересування туристів територією громади. Через це туристи витрачають більше часу на пошук необхідних об'єктів, що негативно впливає на загальне враження від відвідування міста.

Впровадження туристично-навігаційної системи сприятиме створенню позитивного іміджу громади, покращенню її впізнаваності та популяризації туристичних ресурсів. Наявність сучасної навігації формує у туристів відчуття безпеки, комфорту та організованості туристичного простору. Це особливо важливо для розвитку внутрішнього туризму, який останніми роками набуває дедалі більшого значення.

Очікується, що реалізація проєкту дозволить збільшити туристичний потік у громаді. Завдяки покращенню інформаційного забезпечення туристи зможуть відвідати більшу кількість об'єктів, ознайомитися з історико-культурною спадщиною міста та довше перебувати на території громади. Це позитивно вплине на розвиток малого бізнесу, зокрема закладів харчування, торгівлі, сфери послуг та готельного господарства.

Економічна ефективність проєкту полягає у створенні умов для зростання доходів місцевого бюджету за рахунок активізації туристичної діяльності. Збільшення кількості туристів сприятиме підвищенню попиту на туристичні послуги, сувенірну продукцію, екскурсійне обслуговування та інші супутні послуги. У перспективі це дозволить громаді отримати додаткові фінансові надходження та спрямовувати їх на подальший розвиток туристичної інфраструктури.

Для орієнтовної оцінки економічного впливу проєкту використано умовний сценарний підхід. За умови залучення додаткового туристичного потоку та середніх витрат одного туриста на рівні 500 грн за добу обсяг додаткових витрат туристів у місцевій економіці може становити близько 125 тис. грн на рік.

$$E = 250 \times 500 = 125\,000 \text{ грн на рік.}$$

З урахуванням загальної вартості реалізації проєкту 94 500 грн орієнтовний строк окупності становитиме:

$$T = 94\,500 / 125\,000 = 0,76 \text{ року.}$$

Таким чином, проєкт може окупитися менш ніж за один рік функціонування та надалі забезпечувати додатковий економічний ефект для громади.

Соціальна ефективність проєкту проявляється у покращенні умов перебування не лише туристів, а й місцевих жителів. Інформаційні стенди та вказівники полегшать орієнтування у місті, сприятимуть популяризації місцевої історії та культурної спадщини серед населення. Крім того, реалізація проєкту підвищить рівень благоустрою міського середовища та сприятиме формуванню сучасного вигляду громади.

Важливим елементом оцінки перспектив реалізації проєкту є SWOT-аналіз (табл. 3.3), який дозволяє визначити сильні та слабкі сторони проєкту, а також можливості та загрози його впровадження.

Таблиця 3.3 - SWOT-аналіз проєкту

Сильні сторони	Слабкі сторони
➤ покращення туристичної інфраструктури	➤ необхідність фінансування
➤ сучасний вигляд міста	➤ витрати на обслуговування
➤ зручність для туристів	➤ обмеженість бюджету громади
➤ підвищення туристичної привабливості	➤ потреба в оновленні інформації

Можливості	Загрози
➤ залучення нових туристів	➤ нестача інвестицій
➤ участь у грантових програмах	➤ економічна нестабільність
➤ розвиток місцевого бізнесу	➤ пошкодження елементів навігації
➤ створення нових туристичних маршрутів	➤ зниження туристичної активності

Розроблено автором на основі власного аналізу

Проведений SWOT-аналіз показав, що проєкт має значний потенціал для реалізації. Основними перевагами є покращення туристичної інфраструктури, підвищення туристичної привабливості громади та створення комфортного середовища для відвідувачів. Наявні слабкі сторони пов'язані переважно з потребою у фінансуванні та подальшому обслуговуванні навігаційних елементів.

Серед можливостей найбільше значення мають залучення нових туристів, участь у грантових програмах та розвиток місцевого підприємництва. Водночас потенційними загрозами залишаються економічна нестабільність, обмеженість фінансових ресурсів та можливі пошкодження навігаційних конструкцій.

Для комплексної оцінки впливу проєкту також доцільно провести PEST-аналіз (табл. 3.4), який характеризує політичні, економічні, соціальні та технологічні фактори впливу.

Таблиця 3.4 – PEST-аналіз проєкту туристично-навігаційної системи

Фактор	Вплив на проєкт
Політичні	Підтримка розвитку туризму органами місцевого самоврядування, можливість участі у грантових програмах та регіональних програмах розвитку туризму
Економічні	Зростання туристичних надходжень, розвиток малого бізнесу, підвищення інвестиційної привабливості громади
Соціальні	Покращення умов перебування туристів, популяризація культурної спадщини, підвищення рівня туристичної культури населення
Технологічні	Використання QR-кодів, цифрових карт, сучасних інформаційних технологій для

	навігації та поширення туристичної інформації
--	---

Розроблено автором на основі власних досліджень

Проведений PEST-аналіз засвідчив сприятливі умови для реалізації проєкту. Найбільший позитивний вплив мають політичні та технологічні фактори, які створюють можливості для залучення фінансування та впровадження сучасних інструментів туристичної навігації. Економічні та соціальні чинники також підтверджують доцільність реалізації проєкту та його позитивний вплив на розвиток громади.

Реалізація проєкту матиме позитивні наслідки для громади. Насамперед очікується підвищення туристичної активності та збільшення кількості відвідувачів. Завдяки покращенню туристичної інфраструктури громада зможе ефективніше використовувати власний туристичний потенціал та популяризувати історико-культурні об'єкти.

Крім того, проєкт сприятиме розвитку місцевого бізнесу. Зростання кількості туристів позитивно вплине на діяльність кафе, магазинів, закладів розміщення та інших підприємств сфери обслуговування. Це, у свою чергу, створить додаткові можливості для працевлаштування населення та підвищення рівня доходів громади.

Не менш важливим наслідком є формування позитивного туристичного іміджу Городенківської громади. Сучасна туристична навігація демонструє високий рівень організації туристичного середовища та створює сприятливі умови для подальшого розвитку туризму.

Очікувана ефективність проєкту (рис. 3.3):

- підвищення впізнаваності міста та туристичних об'єктів;
- покращення іміджу громади;
- більшення доходів місцевого бізнесу;
- створення сучасного туристичного середовища;
- розвиток внутрішнього туризму та екскурсійної діяльності.

Прогнозовані результати впровадження туристично-навігаційної системи подано на рис. 3.3.

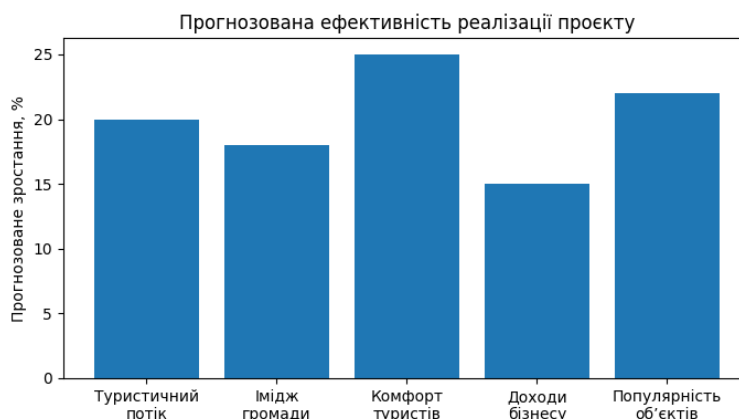

Рисунок 3.3 - Прогнозована ефективність реалізації проєкту

Розроблено автором

Отже, реалізація проєкту туристично-навігаційної системи є економічно та соціально доцільною. Проєкт сприятиме підвищенню туристичної привабливості громади, покращенню якості туристичного обслуговування, розвитку місцевого бізнесу та формуванню позитивного іміджу міста. Впровадження сучасної системи навігації дозволить створити комфортне туристичне середовище та стане важливим етапом розвитку туристичної інфраструктури Городенківської громади.

ВИСНОВКИ

У бакалаврській роботі було досліджено сучасний стан та перспективи розвитку туризму в Городенківській територіальній громаді, а також розроблено практичні пропозиції щодо вдосконалення туристичної інфраструктури шляхом створення туристично-навігаційної системи. У процесі дослідження було встановлено, що розвиток туризму є одним із перспективних напрямів соціально-економічного розвитку громади, оскільки туристична сфера здатна позитивно впливати на розвиток місцевої економіки, підприємництва, сфери послуг та формування позитивного іміджу території.

У першому розділі бакалаврської роботи було проаналізовано теоретичні аспекти розвитку туристичного потенціалу територіальної громади. Визначено сутність туристичного потенціалу, його роль у формуванні туристичної привабливості території та значення для розвитку місцевої економіки. У ході дослідження було встановлено, що ефективне використання туристичних ресурсів сприяє активізації внутрішнього туризму, розвитку малого бізнесу та покращенню соціально-економічного становища громади.

Під час аналізу туристичного потенціалу Городенківської територіальної громади було виявлено, що громада володіє значною кількістю історико-культурних, архітектурних та природних ресурсів, які можуть бути використані для розвитку туристичної діяльності. До основних туристичних ресурсів громади належать архітектурні пам'ятки, культові споруди, історичні об'єкти, природні ландшафти та культурна спадщина регіону. Разом із тим було встановлено, що рівень розвитку туристичної інфраструктури громади залишається недостатнім, що негативно впливає на туристичну активність та рівень туристичного обслуговування.

У роботі було визначено основні проблеми розвитку туризму у Городенківській громаді. Серед них — недостатній рівень туристичної

навігації, відсутність сучасних інформаційних стендів та вказівників, низький рівень інформаційного забезпечення туристів, недостатня популяризація туристичних ресурсів громади та обмежена кількість сучасних туристичних продуктів. Встановлено, що саме ці фактори значною мірою стримують розвиток туристичної сфери та знижують рівень туристичної привабливості території.

У другому розділі бакалаврської роботи було розроблено практичні пропозиції щодо перспектив розвитку туризму у Городенківській територіальній громаді. Основною пропозицією стало створення туристично-навігаційної системи, яка передбачає встановлення інформаційних стендів, туристичних вказівників, карт-схем та використання QR-кодів для отримання туристичної інформації. Запропонований проєкт спрямований на покращення орієнтування туристів, популяризацію туристичних об'єктів громади та формування комфортного туристичного середовища.

У процесі розроблення проєкту було здійснено нанесення туристичних об'єктів на карту громади, що дозволило сформувавши основу для створення туристичних маршрутів та інформаційного забезпечення туристів. Визначено найбільш перспективні туристичні локації, які можуть бути включені до туристичних маршрутів та використовуватись для розвитку екскурсійної діяльності.

Особливу увагу у бакалаврській роботі було приділено економічному обґрунтуванню запропонованих заходів. У третьому розділі роботи проведено розрахунок кошторисної вартості реалізації туристично-навігаційної системи, визначено основні статті витрат та здійснено оцінку економічної ефективності проєкту. У результаті проведених розрахунків встановлено, що реалізація проєкту є економічно доцільною та не потребує надмірних фінансових витрат у порівнянні з очікуваними результатами.

У роботі доведено, що впровадження туристично-навігаційної системи сприятиме підвищенню туристичної привабливості громади, збільшенню туристичного потоку та розвитку місцевого бізнесу. Очікується, що

реалізація проєкту позитивно вплине на діяльність закладів харчування, торгівлі, сфери послуг та готельного господарства. Крім того, створення сучасної системи навігації сприятиме формуванню позитивного іміджу громади та покращенню її конкурентоспроможності на туристичному ринку.

Для оцінки перспектив реалізації проєкту у бакалаврській роботі було проведено SWOT-аналіз та PEST-аналіз, які дозволили визначити сильні та слабкі сторони проєкту, можливості його розвитку та потенційні загрози. У результаті проведеного аналізу встановлено, що проєкт має значні перспективи реалізації та може стати важливим елементом розвитку туристичної інфраструктури громади.

Також у роботі було визначено соціальну ефективність реалізації проєкту. Встановлено, що створення туристично-навігаційної системи сприятиме підвищенню рівня благоустрою міського середовища, популяризації історико-культурної спадщини громади та покращенню умов перебування туристів і місцевих жителів. Реалізація проєкту також сприятиме розвитку внутрішнього туризму та підвищенню рівня туристичної культури населення.

Отже, у результаті проведеного дослідження було досягнуто поставленої мети бакалаврської роботи та виконано всі визначені завдання. У роботі доведено, що Городенківська територіальна громада має значний туристичний потенціал та перспективи для подальшого розвитку туристичної діяльності. Запропонований проєкт туристично-навігаційної системи є актуальним, економічно обґрунтованим та перспективним напрямом розвитку туристичної інфраструктури громади.

Практичне значення бакалаврської роботи полягає у можливості використання запропонованих рекомендацій органами місцевого самоврядування, туристичними організаціями та суб'єктами туристичної діяльності для вдосконалення туристичної інфраструктури та розвитку туризму у Городенківській територіальній громаді. Реалізація запропонованих заходів сприятиме формуванню сучасного туристичного

середовища, підвищенню туристичної привабливості громади та активізації її соціально-економічного розвитку.

ПОСИЛАННЯ НА ДЖЕРЕЛА

1. ГАВРАДА А., ПОБІГУН О. ВНЕСОК МОЛОДІ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ. Сталий розвиток: захист навколишнього середовища. Енергоощадність. Збалансоване природокористування. XI Міжнародний молодіжний конгрес, 26-27 березня 2026, Україна, Львів : зб. матер. — Електрон. дан. — Київ : ГО «МНГ», 2026. С.269-270. https://science.lpnu.ua/sites/default/files/attachments/2025/41132/importantdoc/stalyy-rozvytok-xi-mizhnarodnyy-molodizhnyy-konhres-2026_1.pdf
2. ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕРИТОРІЇ ЯК ОСНОВА ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ | Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences. URL: <https://heraldes.khmnmu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/1990> (дата звернення: 20.05.2026).
3. Олійнічук М. Д., Михайлюк Д. Городенківський район. Енциклопедія Сучасної України. Том 6. URL: <https://esu.com.ua/article-31393> (дата звернення: 01.06.2026).
4. Lviv open to the World. lviv.travel - офіційний туристичний сайт міста Львова. URL: <https://lviv.travel/en> (date of access: 20.05.2026).
5. Vinbazar.com. У Вінниці біля туристичних об'єктів встановлять таблички з QR-кодами | Всі Новини Вінниці. Vinbazar.com. URL: https://vinbazar.com/news/suspilstvo/u-vinnitsii-bilya-turistichnih-obktiv-vstanovlyat-tablichki-z-qr-kodami?utm_source (дата звернення: 20.05.2026).
6. Туристичні об'єкти Вінниці будуть помічені спеціальною «мобільною міткою» - QR-кодом. Новини Вінниці сьогодні – Головні події Вінницької області | Моя Вінниця. URL: https://www.myvin.com.ua/ua/news/events/9967.html?utm_source (дата звернення: 20.05.2026).

7. Департамент у справах ЗМІ та зв'язків з громадськістю Вінницької міськради. У Вінниці розпочали встановлювати сучасні туристичні таблички із шрифтом Брайля. Новини Вінниці сьогодні – Головні події Вінницької області | Моя Вінниця. URL: <https://www.myvin.com.ua/news/7348-u-vinnytsi-rozpochaly-vstanovliuvaty-suchasni-turystichni-tablychky-iz-shryftom-brailia> (дата звернення: 20.05.2026).

8. Visit Kyiv. Visit Kyiv. URL: <https://app.visit.kyiv.ua/tops/station/> (date of access: 20.05.2026).

9. Тетеріна І. У Харкові оновили туристичні інформаційні стенди. DUMKA.MEDIA. URL: <https://dumka.media/ukr/suspilstvo/1754657197-u-harkovi-onovili-turistichni-informatsiyni-tablo> (дата звернення: 20.05.2026).

10. vsim.ua. URL: <https://vsim.ua/Podii/sim-mov-ta-dopovnena-realnist-u-kamyantsi-vstanovili-suchasni-turistic-10945774> (дата звернення: 20.05.2026).

11. Два роки, 13 парків і сотні деталей: як ми створювали уніфіковану навігацію для Карпат - FZS. Франкфуртське зоологічне товариство в Україні - FZS Ukraine. URL: <https://ukraine.fzs.org/unofikovana-navigatsiya/> (дата звернення: 20.05.2026).

12. КОНЦЕПЦІЯ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ | Городенківська громада, Івано-Франківська область, Коломийський район. Городенківська громада - вітаємо на офіційному вебсайті. URL: <https://hth.gov.ua/gorodenka-konceptsiya-turistichnoi-privablivosti-09-42-59-04-07-2024/> (дата звернення: 01.06.2026).

13. URL: <https://esu.com.ua/article-31393>.

14. ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ | Економіка та суспільство. Головна. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2356> (дата звернення: 20.05.2026).

15. QR Studio. QR Code Brand Guidelines | QR Studio. QR Studio. URL: <https://qrstudio.cz/brand-guidelines/> (date of access: 20.05.2026).

16. QR Code Size Guide 2026: Minimum Size, Print Sizes & Best Practices | QRTRAC. QRTRAC. URL: <https://qrtrac.com/guides/qr-code-size-guide/> (date of access: 20.05.2026).
17. Рекламне агентство Цех А - Виготовлення зовнішньої реклами в Україні. Цех А. URL: <https://ceha.com.ua/ua/> (дата звернення: 20.05.2026).
18. reddit. URL: https://www.reddit.com/user/VAMbudroad/comments/190s937/як_купити_якісні_дорожні_знаки_поради_для/.
19. How big does a QR code need to be? The right size for every use. URL: <https://qrhero.de/en/blog/qr-code-size> (date of access: 20.05.2026).
20. Influence of interactive thematic maps on tourist perceptions: A network analysis. URL: https://www.researchgate.net/publication/241317577_Influence_of_interactive_thematic_maps_on_tourist_perceptions_A_network_analysis.
21. Гаврада А. Туризм Городенка - Google My Maps. Google My Maps. URL: <https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1VMzYEGESXEovZ9w-ubNxbJtcgaepu2g&ll=48.550929340167265,25.424419850000017&z=10> (дата звернення: 20.05.2026).
22. Google. Google. URL: <https://www.google.com/intl/uk/maps/about/mymaps/> (date of access: 20.05.2026).
23. An Interactive WebGIS: Mapping Tangible Cultural Tourism Destinations Using ESRI Story Maps. URL: <https://jpiips.fkip.unila.ac.id/index.php/jpg/article/view/76> (date of access: 20.05.2026).
24. Бушуєв С. Д. Управління проектами та програмами розвитку організацій : навч. посіб. Київ : Самміт-Книга, 2010. 198 с.
25. Керівництво до зводу знань з управління проектами (РМВОК Guide). Project Management Institute, 2021. 756 с.

26. Тарасюк Г. М. Управління проектами : навч. посіб. Київ : Каравела, 2019. 320 с.
27. Мазур І. І., Шапіро В. Д. Управління проектами : підручник. Київ : Вища школа, 2018. 421 с.
28. Балабанов І. Т. Основи фінансового менеджменту : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 512 с.